

Podblegaške novice

letnik 18, številka 6
junij 2014

GLASILO OBČINE
GORENJA VAS
- POLJANE

»Spoštovane občanke in občani,
iskrene čestitke ob dnevu državnosti,
v prihodnje pa Vam želim obilo domovinske
pripadnosti in odgovornosti.«

Župan Milan Čadež

Iz županovega dnevnika

• 2. maj: Na pohodu skozi Zalo, kjer je vedno dobro vzdušje in novi obiskovalci.

• 4. maj: Pri sv. maši za gasilce PGD Sovodnj v Novi Oselici, ki so se to zimo še posebej izkazali.

• 7. maj: Na snemanju oddaje Na lepše, kjer smo pokazali prvo etapo našega kolesarskega kroga, kar je lepa reklama za naše delo.

• 8. maj: Sprejel avstrijske novinarke z Dunaja, so jih zanimala dejavnosti na kmetijah in doma pridelana hrana.

• 10. maj: Na odprtju kolesarske sezone na KkGvP, kjer je bilo približno 40 udeležencev. Letos bodo za nagrado nogavice in bidon, 2015 rokavice, 2016 pa kolesarske hlače. Kontrolni kartončki gredo v boben za žrebanje kolesa v letu 2016.

• 12. maj: Na obisku je bila poslanska skupina SDS, s katero sem se udeležil še skupne okrogle mize v Poljanah.

• 16. maj: Na otvoritvi vremenskega radarja na Pasji ravni, ki bo za naše kraje sedaj lahko bolj natančno napovedal vreme.

• 17. maj: Na prvih dveh porokah druge sezone na Visokem.

• 17. maj: Na dnevu odprtih vrat PGD Poljane.

• 20. maj: Na obisku pri Elci Justin ob njenih 90-letnici.

• 21. maj: Novinarska konferenca v Zgoniku, kjer sem ob prihajajočem Večeru slovenskih viž v narečju predstavil širše loško območje.

• 24. maj: Na odprtju Tedna obrti in podeželja v Škofji Loki, kjer se redno predstavljajo tudi obrtniki in podjetniki iz naše občine.

• 30. maj: Na Večeru slovenskih viž v narečju, na katerem so različni ponudniki predstavili vse štiri občine na Loškem.

Na gorenjevaški obvoznici dela tečejo po načrtih

Foto: D. P.

Ureditev prometa s semaforjem bo trajala še do konca julija.

Kot zatrjujejo na Direkciji Republike Slovenije za ceste, dela na obvoznici tečejo po terminskem planu. S kamnitimi zložbami so protipoplavno uredili desni breg Poljanske Sore, zgradili so prehode za dvoživke, od Gorenje vasi proti Hotavljam, ob navezavi na staro cesto pa so postavili tudi približno 100 metrov armiranobetonskega zidu, ki je z vodne strani obložen s kamnom. Prav tako je že zgrajen oporni zid pri gasilskemu domu. Trenutno se nadaljuje gradnja armiranobetonskega zidu, prestavitev komunalnih vodov in gradnja trase nove ceste.

Med gradnjo je na koncu Gorenje vasi (kjer naj bi se obvoznica navezala na obstoječo cesto s Hotavelj) pri izvedbi začasne razširitve ceste prišlo do splazitve brežine. Izvajalec je izpeljal najnujnejše ukrepe za zavarovanje in zagotovitev prevoznosti ceste. Ureditev prometa s semaforjem na tem delu ceste bo trajala še do konca julija. Dela sicer potekajo v okvirih začrtanega terminskega plana, kar pomeni, da bodo, če ne bo večjih zapletov, končana do začetka prihodnjega leta.

D. P.

Stik z županom

Župan je dosegljiv za vaša vprašanja, predloge in mnenja vsak torek in sredo. Če se boste želeli pri njem oglasiti osebno na občini (v začasnih prostorih v Todražu), se prej najavite pri tajnici na telefonsko številko 04/51-831-00 in povejte, približno koliko časa boste potrebovali, da boste dobili termin in vam ne bo treba čakati. Lahko se zgodi, da kdaj zaradi neodložljivih obveznosti kljub napovedanim uradnim uram ne bo dosegljiv, za kar se že vnaprej opravičuje in prosi za razumevanje.

M. B.

Kdaj in kako do župana?

vsak torek 15^h–17^h po tel.: 051/384-433
vsako sredo 14^h–17^h na sedežu občine

Naslednja številka: 25. julija

Vaše prispevke za julijsko številko Podblegaških novic pošljite do 7. julija po elektronski pošti podblegaske.novice@gmail.com ali na naslov: Uredništvo Podblegaških novic, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na ista naslova lahko pošljate tudi informacije o prireditvah, ki jih organizirate. Prispevkov, ki jih bomo prejeli po tem datumu, ne bo mogoče objaviti!

Krajevni urad UE Škofja Loka v Gorenji vasi med počitnicami zaprt

Upravna enota Škofja Loka obvešča stranke vseh treh krajevnih uradov, da bo julija in avgusta poslovala po spremenjenem delovnem času.

Krajevni urad Žiri bo odprt vsak ponedeljek od 8. do 15. ure, krajevna urada v Železnikih in v Gorenji vasi pa bosta ZAPRTA. Od 1. septembra dalje bodo krajevni uradi spet poslovali po ustaljenem urniku. Vse storitve, ki bi jih sicer opravili na krajevnih uradih, lahko v času uradnih ur opravite na sedežu Upravne enote Škofja Loka, Poljanska cesta 2.

PODBLEGAŠKE NOVICE (ISSN 1408 - 3086) – Glasilo Občine Gorenja vas - Poljane. Naslov: Uredništvo Podblegaških novic, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Elektronska pošta: podblegaske.novice@gmail.com. Odgovorna urednica: Damjana Peternej. Pomočnica urednice: Tina Dolenc. Članice uredniškega odbora: Milka Bizovičar, Kristina Z. Božič in Lidija Razložnik. Oglašno trženje: Karla Kokelj (podblegaske@gmail.com). Lektorici: Ana Tušek in Polona Peternej. Računalniški prelom in oblikovanje: 2Rdesign, Robert Resman, s. p. Tisk: Tiskarna Artelj. Podblegaške novice so tiskane v 2250 izvodih in jih brezplačno prejemajo vsa gospodinjstva v občini Gorenja vas - Poljane. Na voljo so tudi na spletnih straneh občine www.obcina-gvp.si. Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja in preoblikovanja člankov. Izbrane poslane fotografije objavljamo tudi na spletnih straneh občine, razen če avtor tega pri pošiljanju za objavo v časopisu ne bo izrecno prepovedal. Podblegaške novice so v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, vpisane pod zaporedno številko 102. Fotografija na naslovnici: Gregor in Mateja Trček z dr. Ivanom Tavčarjem (Janezom Pelipenkom), foto: Viktor Debelak.

Za zdaj sedem dovolj starih otrok ostalo brez mesta v vrtcu

Številni starši so tudi letos z nestrpnostjo spremljali, ali so dobili mesto v vrtcu za svojega otroka ali ne. Na javni razpis za vpis v vrtec Zala je prispelo 84 vlog, za vrtec Agata pa 64. Po zaključenih postopkih je v občini na čakalni listi ostalo sedem otrok, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem, in 15 otrok, ki s septembrom še ne bodo dopolnili 11 mesecev, kar je starostni pogoj za sprejem v vrtec.

V občini Gornja vas - Poljane je v tekočem šolskem letu vpisanih 416 otrok, ki so razporejeni v 24 skupin, od tega jih je 13 v vrtcu Zala s podružnicami na Dobravi, v Lučinah in na Sovodnju ter 11 v Agati s podružnicama v Javorjah in v dislocirani enoti Poljane. Po podatkih Statističnega urada RS se je lani v občini rodilo 123 otrok (leto prej 116), kar občino s 7250 prebivalci (podatek za 2010) po naravnem prirastku uvršča v sam vrh. Po deležu otrok, torej prebivalcev starih do 15 let, pa občina z 21 odstotki zaseda prvo mesto v državi.

Zato ne preseneča vsakoletni velik vpis otrok v vrtec. Pomočnica ravnateljica in vodja vrtca Zala Petra Homec je pojasnila, da so za šolsko leto 2014/2015 prejeli 48 vlog za centralni vrtec Zala, 17 vlog za enoto Dobrava, 8 za enoto Sovodnj in 11 za enoto Lučine. Od tega je bilo 51 vlog za prvo starostno obdobje, 5 otrok pa s 1. septembrom še ne bo izpolnjevalo starostnega pogoja, to je dopolnjenih 11 mesecev starosti. Tudi vodja vrtca Agata Špela Režen je potrdila, da so dobili največ vlog za mesto v skupinah prvega starostnega obdobja, in sicer 41, 23 vlog pa je prispelo za vključitev v skupine drugega starostnega obdobja. Pri tem so v Javorjah na novo sprejeli osem otrok, druge so sprejeli v Poljanah.

»Ker je bilo v vrtec vpisanih več otrok, kot je bilo prostih mest glede na prostorske zmožnosti in ob upoštevanju normativov in standardov za oblikovanje oddelkov predšolske vzgoje, je o sprejemu odločala Komisija za sprejem otrok. Ta je na podlagi kriterijev določila prednostni vrstni red glede na doseženo število točk,« je postopek sprejema v vrtec pojasnila Homčeva. Otroke, ki niso sprejeti v vrtec, je Komisija za

sprejem otrok v skladu s prednostnim vrstnim redom uvrstila na čakalni seznam. Na tem seznamu za leto 2014/2015 je za vrtec Zala z enotami sedem otrok, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem v vrtec, in pet otrok, ki s 1. septembrom ne bodo stari 11 mesecev in tako ne izpolnjujejo starostnega pogoja. V vrtcu Agata so sprejeli vse otroke, ki bodo s septembrom dovolj stari za sprejem v vrtec, 10 pa jih bo zaradi neizpolnjevanja starostnega pogoja ostalo na čakalni listi in za katere Špela Režen predvideva in upa, da jih bodo lahko v vrtec sprejeli med letom.

Potrebe večje od razpoložljivih mest

Petra Homec je še dodala, da so potrebe večje od razpoložljivih mest in da so veseli, da so lahko sprejeli toliko otrok: »Upam pa, da se bodo med letom sprostila mesta v vrtcih po občini in bomo lahko zagotovili varstvo tudi otrokom s čakalnega seznama.«

Starši pa se po sprejemu otroka v vrtec pogosto srečujejo še z enim problemom, to je zapiralnim časom vrtcev. Tisti, ki imajo službo v bolj oddaljenih mestih, kot sta Kranj in Ljubljana, ob osemurnem delovniku v prometnih konicah le težko ujamejo odpiralni čas vrtca, zato je za mnoge pomoč starih staršev ali sosedov, ki lahko pravočasno vzamejo otroke iz vrtca, ključnega pomena. Petra Homec je povedala, da starše ob vpisu vsakokrat povprašajo tudi o ustreznosti poslovnega časa vrtca, pri čemer od vseh vlog, ki so jih letos prejeli, le enemu staršu ne ustreza zapiralni čas. Poleg tega so v oktobru 2013 anketo o podaljšanju poslovnega časa izvedli v enoti Dobrava. Rezultati ankete so pokazali, da bi posamezniki potrebovali le občasno varstvo izven poslovnega časa, zato

Kriterij za sprejem otrok je za vse enak

Preverili smo tudi, koliko otrok s stalnim prebivališčem v občini Gorenja vas - Poljane obiskuje vrtec izven občine in koliko otrok iz drugih občin obiskuje gorenjevaško-poljanske vrtece. Anja Hren, ki na občini pokriva področje družbenih dejavnosti, je povedala, da je bilo konec leta 2013 v druge vrtece izven občine Gorenja vas - Poljane vpisanih 25 otrok iz občine. Glavni razlog za to naj bi bil po njenih predvidevanjih bližina službe, kar staršem omogoča, da v popoldanskih urah lažje pravočasno prevzamejo otroke iz vrtca. 37 otrok pa je maja iz drugih občin obiskovalo enega izmed gorenjevaško-poljanskih vrtcev – od tega jih je 18 obiskovalo Zalo in 19 Agato. Razlogi staršev za to odločitev so različni; pogosto gre za družine z mejnih območij občine, zagotovo pa je pomemben razlog tudi v tem primeru bližina službe staršev. Dodajmo še, da so kriteriji za sprejem otrok v vrtec za vse otroke enaki, ne glede na kraj bivanja, vendar pa stalno bivališče v občini Gorenja vas - Poljane prinese pomembno število točk, ki so potrebne, da se otrok uvrsti čim višje na seznam za sprejem v vrtec.

se za podaljšanje časa v soglasju z občino niso odločili. Dodala je še, da po Zakonu o vrtcih lahko najdaljši dnevni program traja do največ devet ur in se kot tak tudi šteje za javno službo. »Če je otrok v vrtcu več kot devet ur, je storitev javne službe že izkoristil, zato daljšo prisotnost starši plačajo v višini polnega stroška, ki nastane in ga izračuna vrtec, česar pa se v našem vrtcu do sedaj še nismo posluževali. Poslovni čas našega vrtca je 11 ur dnevno, zato o podaljšanju poslovnega časa ne razmišljamo,« je dodala.

V Poljanah je prav tako v anketi, ki so jo starši izpolnili na roditeljskem sestanku, šest odstotkov staršev izrazilo željo po podaljšanju odpiralnega časa od 15 minut do pol ure. »V razgovoru s starši bomo primere za zdaj reševali individualno v dobro otrok in staršev. Starše smo napotili na občino, da se tam dogovarjajo za reševanje teh težav,« pa je reševanje težave z zapiralnim časom vrtca pojasnila Špela Režen.

Večje investicije niso predvidene

Investicije v izgradnjo ali ureditev novih vrtčevskih prostorov za zdaj niso predvidene, je pa občina vrtcu Zala zagotovila sredstva za nakup igral in ureditev začasnega igrišča v Lučinah, čim prejšnjo ureditev igrišča pa si želijo tudi v enoti vrtca na Sovodnju. V vrtcu Agata bodo poskušali v dogovoru in s soglasjem občine zamenjati vhodna vrata v vrtcu v Poljanah.

Tina Dolenc

S sodelovanjem, voljo in znanjem do uspeha

Za ohranjanje čistega naravnega okolja v Poljanski dolini je poleg varovanja voda pomembno predvsem ravnanje s komunalnimi odpadki. Letno se v občini Gorenja vas - Poljane, v kateri živi preko 7.400 prebivalcev, zbere okrog 1.100 ton komunalnih odpadkov, kar je nekaj manj kot 150 kg na prebivalca oziroma za nekaj več kot polovico manj od slovenskega povprečja, ki znaša 327 kilogramov na prebivalca. Občina se po tem kazalniku uvršča med najbolj zelene ne le na Gorenjskem, pač pa v vsej Sloveniji.

Kot je na tiskovni konferenci sredi tega meseca v Zbirnem centru Todraž povedal župan Milan Čadež, jim je uspelo količino odloženih komunalnih odpadkov z 88 % znižati na vsega 1 %: »Ko dosežeš tako visoke cilje, je treba veliko energije vlagati v to, da ostaneš na tem nivoju. Zato se zahvaljujem vsem občankam in občanom za sodelovanje, kajti v sedmih letih smo naredili velike korake naprej, to je res lep uspeh.«

Pri ravnanju z odpadki na občini, kot je pojasnila Kristina Knific, višja svetovalka za področje ravnanja z odpadki in okolje, upoštevajo uzakonjen prednostni vrstni red: preprečevanje nastajanja komunalnih odpadkov, pripravo odpadkov na ponovno uporabo, recikliranje, drugo predelavo (npr. energetska predelava) in odstranjevanje, od katerega pa je najslabša rešitev odlaganje na odlagališča. Če je bilo v letu 2007 na odlagališča nenevarnih komunalnih odpadkov odloženih skoraj 88 % zbranih komunalnih odpadkov, je bilo teh v lanskem letu za manj kot 1 %, medtem ko se je v Sloveniji v letu 2012 odložilo povprečno kar 46 % zbranih komunalnih odpadkov. Ob tem pa so stroški gospodinjstev z enakim obsegom storitev za 6 % nižji od tistih iz leta 2006. Cene za primerljiv obseg storitev, vezanih na 120-litrski zabojnik, so tako v občini Gorenja vas - Poljane bistveno nižje v primerjavi s cenami nekaterih sosednjih občin: v Žireh in Železnikih so višje za 54 %, v Škofji Loki pa za 26 % (podatki se nanašajo na januar 2014).

Lasten režijski obrat

– eden od ključev do uspeha

Gospodarsko javno službo zbiranja komunalnih odpadkov v občini izvajajo v okviru režijskega obrata, ki je notranja organizacijska enota občinske uprave. »Ključne spremembe

pri ravnanju s komunalnimi odpadki v občini je uvedel v letu 2008 sprejet Operativni program gospodarjenja z odpadki iz gospodinjstev, katerega izvedba in nadgradnja v letu 2013 je prinesla odlične rezultate,« je pojasnila Knificeva. Odloženih je bilo manj kot 1 % zbranih komunalnih odpadkov, 11 % je bilo oddanih v druge postopke odstranjevanja (nekateri nevarni odpadki), 56 % v postopke predelave in 43 % v skupne sisteme zbiranja, od tega je bilo skoraj 39 % embalaže, približno 3 % odpadne in električne opreme, in nekaj več kot 1 % odpadnih gum.

Pri vzpostavitvi gospodarnega sistema ravnanja z odpadki so upoštevali redko poseljenost in razgibanost terena. V letu 2008 so kot prvi na območju vpeljali ločeno zbiranje embalaže (plastika in kovine) od vrat do vrat, z januarjem 2010 pričeli ločeno zbirati sveče na pokopališčih, maja 2010 odprli zbirni center komunalnih odpadkov ter novembra 2011 vzpostavili vzdržan sistem za zbiranje bioloških odpadkov. Zaradi neuspešne realizacije projekta RCERO Gorenjska, ki je vključeval izgradnjo skupnega regijskega centra za mehansko biološko obdelavo odpadkov na Polici pri Kranju, so v novembru 2012 preusmerili tok dela mešanih komunalnih odpadkov, ki jih sestavljajo predvsem plastika, tekstil in oblačila, v predelavo. Trenutno preostanek mešanih komunalnih odpadkov, ki ni primeren za predelavo, oddajo na obdelavo pred odlaganjem in odlaganje na deponijo Kovor pri Trzinu.

O ravnanju z odpadki

izobražujejo že od vrtca dalje

Uspešnost in učinkovitost vpeljanega sistema izhaja tudi iz sodelovanja občine z osnovnima šolama, Ivana Tavčarja Gorenja vas in Poljane, vrtcem Agata in Zala, prevzemniki odpadkov in

Bojan Kavčič (levo) in Franc Oblak skrbita za zbirni center v Todražu, ki je odprt ob sredah in vsako drugo soboto v mesecu, poleg tega pa opravljata še druga komunalna dela.

uporabniki storitev. Metka Debeljak, ravnateljica OŠ Poljane, je ponosna: »Letno zberemo povprečno 15 ton odpadnega papirja, sredstva pa namenimo za šolski sklad. Sredstva od zbranih plastičnih zamaškov namenjamo otrokom, ki so potrebni pomoči, ali Rdečemu križu, imamo ločeno zbiranje kartuš in manjših elektronskih naprav. Vsako leto sodelujemo pri akciji zbiranja odpadnega tekstila. Na našem zemljišču smo postavili tudi manjši kompostnik in tako sredstva za odvoz bioloških odpadkov zmanjšali za polovico.« Izidor Selak, ravnatelj gorenjevaške osnovne šole, dodaja: »Naša šola se, tako kot poljanska, ponaša z nazivom Eko šola, in to od leta 2010. Skrbimo za temeljno celico sortiranja odpadkov po oddelkih. Občina nas pri tem spodbuja, Kristina Knific nas enkrat letno obišče in na eko dnevu seznanji z ugotovitvami. Tudi mi zbiramo zamaške, oblačila, papir. Naši učenci in zaposleni so dobro osveščeni v tej smeri. Trudimo se, da na tem področju naredimo korak naprej.«

Dosegli in presegli celo nekatere usmeritve evropske direktive

Evropska direktiva o odpadkih med cilji varstva okolja določa, da je do leta 2020 potrebno v ponovno uporabo ter recikliranje odpadnih materialov oddati najmanj 50 % skupne mase zbranih komunalnih odpadkov. »Navedeni cilj smo na območju občine Gorenja vas-Poljane že presegli,« pojasnjuje Knificeva. Dodaja pa, da je eden od prihodnjih ciljev ta, da 2016 preusmerijo tok mešanih komunalnih in bioloških odpadkov proti Ljubljani, v RCERO Ljubljana, kjer bodo takrat pričeli z mehansko-biološko obdelavo. »Z vidika varovanja okolja si želimo, da bi bil tovrsten objekt umeščen v osrednji Sloveniji, v bližini Ljubljane, saj tudi transport odpadkov predstavlja vir obremenjevanja okolja,« je še pojasnila Knificeva. Župan Čadež pa dodal, da je to, kar je bilo že storjeno, težko preseči, vendarle pa na lovorikah ne smejo zaspati.

D. P.

Na tiskovni konferenci v Todražu (od leve proti desni): ravnatelj OŠ Gorenja vas Izidor Selak, ravnateljica OŠ Poljane Metka Debeljak, župan Milan Čadež, svetovalka za področje ravnanja z odpadki in okolje na občini Kristina Knific ter Matjaž Muster in Olga Košenina iz podjetja Gorenje Surovina

Dijaki se skoraj vsakodnevno srečujejo z nasiljem

Nasilje na slovenskih srednjih šolah je naslov raziskave, ki jo je Dijaška organizacija Slovenije nedavno predstavila in raziskuje nasilje med dijaki. Rezultati so pokazali, da je 14 odstotkov vprašanih že dobilo udarec od dijakov na šoli, medtem ko je nasilje izven šole še bolj pogosto, saj je tako izkušnjo imel že vsak četrti vprašan.

Raziskava je nadaljevanje tiste, opravljene v šolskem letu 2008/2009, saj so želeli preveriti, ali se je pri oblikah medosebnega nasilja, odzivih dijakov nanj, posledicah ter ukrepanju ob nasilju kaj spremenilo oziroma izboljšalo. Opravili so jo med dijaki 1. in 3. letnikov vseh slovenskih srednjih šol, spletno anketo pa je rešilo 1996 dijakov. Rezultati kažejo, da dijaki zelo pogosto zaznavajo nasilje v srednjih šolah, najpogostejše pa ga opazijo med odmori in po pouku na šolskih hodnikih in v okolici šole. Dijaki se skoraj vsak dan srečujejo z različnimi oblikami nasilja, tako posrednimi kot neposrednimi.

Razlog za nasilje največkrat antipatičnost in ljubosumje

Nasilje med vrstniki je lahko fizično, verbalno, socialno, psihološko ali materialno. Dijaki so v raziskavi kot najpogostejša nasilna dejanja opredelili izsiljevanje, otipavanje, krajo osebnih predmetov, udarec, odrivanje, zaničevanje, žaljenje, pljuvanje in lasanje. 16 odstotkov dijakov je odgovorilo, da so že udarili dijaka njihove šole, ščipali (18 odstotkov) ali zaničevali (14 odstotkov). Četrtnina vprašanih je že udarila sovrstnika, zelo pogoste pa so tudi druge oblike nasilja: lasanje (23 odstotkov), izsiljevanje (22 odstotkov), odrivanje (21 odstotkov). 14 odstotkov vprašanih dijakov je že dobilo udarec od dijakov na šoli, medtem ko je nasilje izven šole še bolj pogosto, saj je tako izkušnjo imel že vsak četrti vprašan. Med najbolj prepoznavnimi fizičnimi vrstami nasilja dnevno opazijo odrivanje, lasanje in ščipanje, med najbolj prepoznavnimi verbalnimi vrstami nasilja pa dnevno opazijo širjenje slabih novic, žaljenje in zaničevanje. Dijaki menijo, da sta najpogostejša vzroka nasilja ljubosumje in

antipatičnost. Verskega ali rasnega razlikovanja, kulturnega ozadja, socialnega položaja in starosti pa večinoma ne vidijo kot vzrok za nasilje.

Nasilno dejanje dijaki najpogostejše skušajo ustaviti tako, da nagovarjajo storilca k prenehanju ali pa v dogodek posežejo s fizično silo. Poleg tega skoraj polovica vprašanih dijakov meni, da so kazni za nasilneže preblage in da se žrtvam nasilja ne nudi dovolj pomoči. V primeru nasilja skupine dijakov nad posameznikom je največ dijakov (27 odstotkov) odgovorilo, da bi v primeru pričevanja nasilju to le pasivno opazovali, 35 odstotkov dijakov bi o nasilju obvestilo učitelja, verbalno pa bi se jih za žrtev zavzelo 22 odstotkov. 14 odstotkov dijakov bi se za žrtev izpostavilo tudi s fizično silo, trije odstotki dijakov pa bi spodbujali in navijali za udeležence v nasilju.

O nasilju je treba govoriti čim več

Ker se vse pogostejše pojavlja tudi nasilje med skupinami dijakov, so z raziskavo dijake spraševali tudi o njihovih izkušnjah in reakcijah ob dogodkih medskupinskega nasilja. Tu se opazi, da dijaki razumejo nevarnost, ki jo takšno nasilje lahko predstavlja, saj se več kot polovica vprašanih dijakov (59 odstotkov) ne bi vpletalo v dogodek, verbalno bi v nasilje med dvema skupinama posegla dobra desetina vprašanih, fizično pa le še sedem odstotkov. Prav tako je manjši del dijakov, ki bi o tem obvestili odgovorne na šoli (18 odstotkov), kar pet odstotkov pa bi jih spodbujalo nasilje med dvema skupinama.

Varuhinja dijakovih pravic Katja Mesarič je ob predstavitvi raziskave opozorila, da je treba nasilje raziskati, ugotoviti v kakšni meri in na kakšen način se nasilno vedenje pojavlja,

ga prepoznati, preprečevati in opredeliti kot neustrezno dejanje ter v skladu s tem tudi ukrepati. »Nasilje mladostnikov že predstavlja enega od običajnih načinov vedenja, zato je nujno, da ga prepoznamo in naredimo vse, kar je možno, da nasilje med vrstniki ne bo postalo družbeno sprejemljivo vedenje,« je ob predstavitvi raziskave poudarila Mesaričeva. »Čeprav nasilje k sreči ni v pretiranem porastu, je treba v vsakem primeru zagovarjati ničelno toleranco ter se zavzemati za zaznavanje in preprečevanje nasilja v družbi,« pa je povedal glavni tajnik Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije Branimir Štrukelj, ki je tudi sodeloval pri raziskavi, in dodal: »Pomembno je, da se o nasilju govori čim več in da stremimo k temu, da takšno ravnanje v družbi postane nedopustno.«

Celotna raziskava je dostopna na spletni strani Dijaške organizacije Slovenije na www.dijaska.org.

Tina Dolenc

Ničelna toleranca do nasilja

Veliko dijakov iz občine Gorenja vas - Poljane obiskuje Gimnazijo Škofja Loka ali tamkajšnjo strojno šolo, zato smo vprašanja o pogostosti nasilja in ukrepanju v zvezi s tem naslovili tudi na njih. Svetovalka na Gimnaziji Škofja Loka Saša Bogataj Suljanović je dejala, da pri njih ne zaznavajo nasilja med dijaki, kar pa ne pomeni, da temu ne posvečajo veliko pozornosti. Dijakom v 2. letniku pripravijo delavnice, kjer jih poučijo, kaj naj storijo, če pride do nasilja. Svetujejo jim asertivnost, to je jasno sporočanje drugi strani, da to, kar počne, ni v redu. Spodbujajo jih, da so pri tem odločni in neposredni in da odgovarjajo brez cinizma in arogance, kar običajno nasilno vedenje le še podžge. Učijo jih tudi ničelne tolerance do nasilja in da v primeru, če opazijo

nasilno vedenje, to poskušajo preprečiti ali drugače ustrezno ukrepati.

Tudi Irena Kristan, pedagoginja Srednje strojne šole Škofja Loka, je poudarila, da dijakom že pri vpisu in nato prvi šolski dan dajo jasno vedeti, da na šoli ne bodo tolerirali niti najmanjšega nasilja. »Zgodilo se je že, da je nedolžno prerivanje na koncu pripeljalo do pretepa s hudimi posledicami. Ko se taka stvar enkrat zgodi, je prepozno za obžalovanje, zato dajemo velik poudarek preventivnemu ukrepanju. Dijake prvi šolski dan seznanimo s pričakovanji, ki jih imamo do njih; da bodo pomagali drug drugemu ter da bodo med njimi vladali prijateljski in strpni odnosi,« je pojasnila Kristanova. Povedala je še, da do nasilja oz. bolje rečeno, do konfliktov, ki bi lahko pripeljali do nasilja, prihaja skoraj izključno med dijaki 1.

letnika, medtem ko z dijaki višjih letnikov, ki so sprejeli pravila vedenja na njihovi šoli, nimajo glede nasilja tako rekoč nobenih težav več. Za učinkovito preprečevanje nasilja v šoli pa je po njenih besedah pomembno, da so učitelji pozorni na dogajanje v razredu, na hodnikih ..., da začutijo »napetosti«, ki se pojavijo med dijaki, in ob tem takoj ukrepajo. »Pri reševanju medsebojnih konfliktov se zato poslužujemo predvsem alternativnih vzgojnih ukrepov, kot sta pobotanje oz. poravnava ter poprava škodljivih posledic ravnanja. Pomembno je, da se z dijaki pogovorimo o vzrokih za njihovo ravnanje, predvsem pa o občutkih, ki jih doživljata eden in drugi. Nema lokrat se zgodi, da se iz konfliktov na koncu rodi dragoceno prijateljstvo,« je še dodala Kristanova.

Najprej je treba povečati občutljivost vseh na šoli

Pogovor z red. prof. dr. Sonjo Pečjak s Filozofske fakultete

O zavedanju problema medvrstniškega nasilja v osnovnih in srednjih šolah ter o njegovem prepoznavanju ter spopadanju z njim smo se pogovarjali z dr. Sonjo Pečjak, redno profesorico za pedagoško psihologijo na Oddelku za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Redna profesorica na Filozofski fakulteti v Ljubljani, doktorica Sonja Pečjak

Kaj sploh je medvrstniško nasilje in katere druge oblike nasilja še poznamo?

O medvrstniškem nasilju govorimo, če je učenec v daljšem časovnem obdobju večkrat izpostavljen agresivnemu vedenju oz. negativnim dejanjem, ki jih je povzročil njegov vrstnik ali skupina vrstnikov. Gre za namerno in ponavljajoče agresivno vedenje (ki ni naključno in ni posledica igre) proti vrstniku, ki je fizično ali psihično šibkejši. To nasilje pa je lahko fizično, besedno ali odnosno (izključevanje vrstnikov iz igre in druženja). V šoli pa lahko govorimo še o drugih vrstah nasilja – nasilju učiteljev nad učenci, učencev nad učitelji in nasilju med učitelji in starši.

V Dijaški organizaciji menijo, da je treba to področje raziskati, ugotoviti, v kakšni meri in na kakšen način se nasilno vedenje pojavlja, ga prepoznati, preprečevati, in če se pojavi, ga opredeliti kot neustrezno dejanje in v skladu s tem ukrepati. S tem se lahko strinjamo, vendar, kako to storiti?

Eden od prvih korakov pri spoprijemanju z nasiljem na šolah je, da na konkretni šoli raziščemo prepričanja učiteljev, učencev in staršev o tem nasilju. Zelo pogosto se na šolah srečamo z napačnimi prepričanji (miti) o medvrstniškem nasilju – o tem, »da ga na naši šoli ni«, »da se mora otrok v življenju naučiti postaviti sam zase in da je biti žrtev del odrasčanja«, do tega, »da so fantje pač fantje«. Takšni miti vodijo k splošnemu prepričanju, da je medvrstniško nasilje sestavni del življenja vsake šole, kateremu se ni moč ogniti, kar pa ni res. Prvi korak je torej povečati občutljivost za medvrstniško nasilje vseh v šoli – učiteljev, učencev in drugega šolskega osebja.

Medvrstniško nasilje je tematika, ki jo tudi vi preučujete. Kaj kažejo raziskave? Koliko je dejansko takšnega nasilja in

kakšne posledice pušča na tistih, ki so njegove žrtve?

Medvrstniško nasilje v šoli je pojav, ki ga je težko »izmeriti«, še težje je reči, ali ga je danes več, kot ga je bilo npr. pred 30 leti. Razlogov je več: to nasilje je pogosto skrito, tako nasilneži kot žrtve ne govorijo radi o njem, raziskovalci pa ga preučujejo z različnimi vprašalniki, različno stare učence (osnovno- in srednješolce) itd. Hkrati pa je potrebno reči, da se danes o tem nasilju govori več, kot se je npr. govorilo 30 let nazaj. Kljub različnosti podatkov o razširjenosti medvrstniškega nasilja v šolah pa raziskave poročajo o znatnem deležu učencev (med 8 in 20 odstotki v različnih državah in okoljih), ki so kronične žrtve in izpostavljeni nasilju najmanj enkrat tedensko. Tem je potrebno prišteti še nasilneže, tako da je v različnih državah neposredno vključenih v to nasilje med 20–35 odstotkov učencev. Vendar je potrebno reči, da je Slovenija v mednarodni raziskavi Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2009, v kateri je sodelovalo 39 držav, uvrščena med šest držav, v katerih je najmanj tovrstnega nasilja v šolah. To pa seveda ne pomeni, da se nam s tem pojavom ni potrebno ukvarjati.

Obstajajo tudi novejša oblike nasilja – katere so to? Kakšen je delež tovrstnega nasilja med mladimi, med dijaki, osnovnošolci?

Med novejšimi oblikami nasilja velja omeniti spletno nasilje, kjer gre za nasilno vedenje nad vrstniki preko pošiljanja elektronskih ali digitalnih sporočil (preko računalnikov in telefonov). Ta oblika nasilja je še posebej zahrbtna, saj je nasilnež pogosto anonimen, kar posledično vodi v razmišljanje – če nasilneža ni mogoče izslediti, ta lahko dela, kar želi, ne da bi čutil posledice ali nosil odgovornost za svoje ravnanje, kar pa z vzgojnega vidika ni ustrezno. Hkrati pa je skupina opazovalcev, ki spremljajo poniževanje in trpinčenje vrstnika, praviloma zelo velika.

Kako ukrepati v tem primeru – lahko te novejša oblike nasilja sploh zajezimo?

Tako v primeru spletnega kot tudi bolj »tradicionalnih« oblik nasilja je pomembno, da šola »dela« na takšni šolski kulturi, ki sporoča, da je šola varen prostor in da lahko učenci brez skrbi poročajo o medvrstniškem nasilju. Ključno pa je, da tako vrstniki (kot velika skupina opazovalcev in poročevalcev) in predvsem učitelji sodelujejo pri reševanju teh problemov. Zlasti učitelji lahko s takojšnjim zaustavljanjem in obravnavo vseh vrst nasilja, ki ga opazijo, sporočajo: Na tej šoli ne dopuščamo nasilja! Nasilneži morajo nositi posledice za svoja dejanja! Zavedati se je potrebno, da to nasilje deluje v šoli na vse – ne samo na žrtev, pač pa tudi na sošolce – opazovalce, ki dobijo občutek, da šola ni varen prostor.

Če izhajamo iz trditve, da je nasilje treba preprečevati – verjetno je potem dobro, da se s tem prične čim prej ... Kako in kdaj je potem pravi čas, da otroke o tem podučimo?

Že v vrtcu. Ne samo, da jih podučimo, da tako vedenje ni sprejemljivo, ampak da jih učimo iskati drugačne, neagresivne načine za razreševanje situacij, v katerih se ne strinjamo, ki sprožajo prepire itd.

Kako je z nasiljem v osnovnih šolah pri nas? Se to razlikuje od tistega v srednjih in višjih šolah ali ne? Je dovolj prepoznano in se v tem primeru proti njemu ustrezno ukrepa ali ne?

Na splošno ne – tako na osnovni kot srednji šoli se pojavljajo vse vrste medvrstniškega nasilja, v tem nasilju je udeleženih več fantov kot deklet, pri čemer dekleta uporabljajo bolj prikrite oblike nasilja (kot npr. socialno izključevanje), kar je gotovo posledica vzgoje. Edina pomembnejša razlika glede na starost učencev je, da je med mlajšimi učenci skoraj dvakrat več tovrstnega nasilja kot med starejšimi, kar verjetno lahko pripišemo večji socialni zrelosti mladostnikov in temu, da se naučijo razreševati konflikte na socialno bolj sprejemljiv način.

Obstajajo morda razlike med nasiljem v šolah, ki so v mestnih okoljih, in tistimi, ki so na podežlju? Če ja, kakšne so in zakaj prihaja do njih?

Kot kažejo raziskave, bistvenih razlik med obema okoljema ni. Sta pa to dva kar razširjena mita: prvi je ta, da je v večjih mestih več medvrstniškega nasilja kot v manjših podeželskih krajih. Raziskave kažejo, da je odstotek učencev – žrtev nasilja v mestih enak ali celo nekoliko manjši, kar pripisujejo večji ozaveščenosti staršev in učiteljev o tej problematiki v mestih in posledično njihovem

Nova knjiga je izšla pri Znanstveni založbi Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Univerze v Ljubljani

hitrejšemu ukrepanju. Drugi mit pa je vezan na predstavo o majhni šoli kot idiličnem kraju brez konfliktov in nasilja, kar spet ne drži. V raziskavah se je pokazalo, da velikost šole ali razreda ni pomemben dejavnik pri tem nasilju. Pomembneje je, kako se šola spoprijema s tem nasiljem, in ne, kje se šola nahaja.

Kako prepoznati nekoga, ki je žrtev nasilja, če tega na izpostavi sam?

Preko vedenja. Učitelji naj bi bili pozorni predvsem na to, kako je učenec vključen v skupino vrstnikov (če npr. sedi pri malici ali kosilu sam, če nima prijateljev za igro med odmori, če ga nihče ne izbere za določene skupne aktivnosti, če izostaja od pouka ipd). Starši pa naj bodo pozorni predvsem na spremembe v vedenju otroka – če otrok kar naenkrat išče razloge, zakaj ne bi šel v šolo, začne močiti posteljo ali ima nočne more, pride domov z raztrgano obleko ali šolskimi potrebščinami, je žalosten, popusti v šoli ipd.

Starši morda v primeru, ko zaznajo, da je z njihovim otrokom nekaj narobe oz. da nad njim nekdo izvaja nasilje, ne znajo pravilno odreagirati. Kakšna je v tem primeru prava reakcija?

Najprej pogovor z otrokom, nato pa odhod v šolo – do razrednika in šolske svetovalne službe na pogovor.

Kaj lahko storijo pedagoški delavci? Kako so občutljivi na znanje te težave in kaj se lahko še spremeni na tem področju?

Najprej je potrebno (iz)uriti učitelje v tem, da so sposobni čim prej prepoznati medvrstniško nasilje in se z njim učinkovito spoprijeti. Sicer pa raziskave kažejo, da učitelji zaznavajo bistveno manj nasilja, kot o njem poročajo učenci. Hkrati pa raziskovalci ugotavljajo, da je občutljivost učiteljev za to nasilje odvisna od njihovega stališča do nasilja (učitelji zaznavajo kot najbolj resno fizično nasilje, manj besedno, najmanj resno pa odnosno nasilje in zato pri njem tudi manjkrat posredujejo) in od njihove zaznane sposobnosti za spoprijemanje s tem nasiljem. To pomeni, da če učiteljem povemo, da imajo vse oblike medvrstniškega nasilja lahko enake negativne posledice za učence in če jih naučimo, da se zanjo spoprijeti s temi pojavi, potem je verjetnost, da bodo večkrat opazili nasilje in posredovali v takih situacijah, večja.

In kaj lahko storijo sami vrstniki, če to opazijo, in kaj v primeru, da so sami žrtev nasilja?

Aktivnosti za zmanjšanje medvrstniškega nasilja v šoli morajo nujno vključevati tudi vrstnike, saj se medvrstniško nasilje kar v 85 odstotkih primerov pojavlja v navzočnosti vrstnikov – opazovalcev. Opazovalci kot velika skupina lahko v razredu pogosto zaustavijo nasilneža, če nasilja ne ignorirajo (če se ne delajo, kot da se jih to ne tiče), če se postavijo v bran žrtvi ali vsaj ne spodbujajo nasilneža (aktivno z različnimi pripombami ali samo s tem, da opazujejo nasilno dejanje).

Kristina Z. Božič

Prva javna predstavitev nove blagovne znamke

Poljanska dolina, dežela pod Blegošem, je navdušila Ljubljano

Poljanci smo se sredi junija več kot uspešno predstavili na Pogačarjevem trgu v Ljubljani. Pokazali smo vse, kar smo in znamo pridelati, predelati in narediti v Poljanski dolini.

Foto: Vito Debelak

Študentje so vabili v Poljansko dolino z živahnimi skladbami in péto poljansko besedo.

V prestolnici smo navdušili s ponudbo doživetij, dogodkov, pridelkov in izdelkov. Na stojnicah Poti poljanskih dobrot, na katerih so se predstavljali različni ponudniki, so obiskovalci lahko okušali suhomesnate in pekovske izdelke, sveže pecivo, orehove štrukeljce in ročno rezane jušne rezance ter suho sadje in marmelade, sadne sokove, žgane pijače, kislo zelje in repo, zelenjavni čips, različne vrste sirov (tudi kozje in ovčje) in druge mlečne izdelke.

Tudi občinska stojnica (na kateri je bilo mogoče poleg zložen in zemljevidov dobiti vse informacije o Poljanski dolini) je bila dobro obiskana, prav tako stojnica Klekljarskega društva Deteljica, na kateri so dekleta ponujala lično izdelane čipke, ki so krasile uporabne in darilne izdelke: svečnik, nakit, darilno sliko ...

Mislili so, da je poroka prava!

Najbolj je obiskovalce, med katerimi so prednjačili redni sobotni obiskovalci tržnice in tuji gostje, pritegnil kulturni program, ki se je začel s povabilom na poroko na Visokem. Na kočiji, ki je bila enaka tisti, s katero se je pred mnogimi leti vozil sam Ivan Tavčar in na kateri se tudi sicer pred dvorec pripelje mlad par k poroki, sta na obred počakala ženin in nevesta (Gregor in Mateja Trček), pozdravil ju je dr. Ivan Tavčar (Janez Pelipenko), Cvetje v jeseni in poročno koračnico na citrah pa je odigrala Barbara Dolenec. Svatje (Folklorna skupina Zala Žirovski vrh) so ju posuli s cvetjem, nazdravili so in mlademu paru zaželeli vse najboljše. V svojih vlogah so bili tako prepričljivi, da je marsikdo mislil, da je poroka prava!

Ob zvokih harmonike so nato člani Folklorne skupine Zala iz Žirovskega Vrha tudi zaplesali. S spletom gorenjskih plesov so se predstavili v kostumih iz prve polovice 19. stoletja, ki jih je z njihovo pomočjo pred kratkim zasnovala in izdelala Andreja Stržinar.

Rapalsko mejo med Kraljevino Italijo in Kraljevino Jugoslavijo, ob kateri je v prvi polovici 20. stoletja cvetel kontrabant, so obiskovalcem Pogačarjevega trga odkrili člani Turističnega društva Sovodenj s podmladkom tamkajšnje podružnične šole. Vse zgodbe, ki so jih s skeči pokazali (in z njimi več kot očitno navdušili!), so nastale po resničnih dogodkih. Svoje je dodal še Škofov Francelj (Peter Oblak) s predstavitvijo sistema utrd Rupnikove linije, ki so nastale ob rapalski meji na jugoslovanski strani konec 30-ih let prejšnjega stoletja.

K spoznavanju umetniške dediščine in ustvarjalne žilice Poljancev (ki so jo v svetovne vode ponesli slikarji iz rodbine Šubic, pa Anton Ažbe in še bi lahko naštevali), je vse dopoldne vabil karikaturist Boris Oblak, sicer tudi vodja Kulturnega centra slikarjev Šubic v Poljanah. Povedal je, da je med 9. in 13. uro na papir ujel okrog 25 karikatur mimoidočih.

Krompirja zmanjkalo še pred poldnevom

Povabili smo na tradicionalne in druge prireditve, med drugim na festival svetovnih razsežnosti, Festival praznega krompirja, ki ga na Visokem v sodelovanju z Društvom za priznanje praznega krompirja kot samostojne jedi 6. septembra letos organizira Turistično društvo Gorenja vas. Vse dopoldne je zato na prizorišču omamno dišalo iz ponve, v kateri se je spržilo kar 50 kilogramov krompirja po lastni recepturi. Glede na vrsto, ki se je vila pred njihovo stojnico, bi ga lahko še enkrat toliko! Zmanjkalo ga je namreč krepko pred poldnevom.

Vzdušje je stopnjevalo skupina Študentje s pesmijo v pristnem poljanskem narečju.

Glede na vsa sklenjena poznanstva, podeljene informacije in pojasnila, predvsem pa na obilo dobre volje in pozitivne energije je moč sklepati, da bo javnost o Poljanski dolini, deželi pod Blegošem, zagotovo še veliko slišala.

Damjana Peternelj

Vzorci iz več vodovodov niso bili ustrezni

Na Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj (od 1. januarja letos Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano – NLZOH, Kranj) so v skladu s pravilnikom o pitni vodi, ki določa, da mora upravljavec najmanj enkrat na leto obvestiti uporabnike o skladnosti pitne vode, ugotovljeni v okviru notranjega nadzora, pripravili poročilo.

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH) Kranj opravlja pomoč pri izvajanju notranjega nadzora na vodovodih, ki so v upravljanju Občine Gorenja vas - Poljane, zato jih je upravljavec pooblastil za izdelavo omenjenega poročila. V skladu z zakonodajo je na vseh omenjenih vodovodih vzpostavljen notranji nadzor. Odgovorni na posameznem vodovodu vzpostavljajo nadzor po sistemu dobre higienske prakse. V sklopu notranjega nadzora je tudi redni odvzem vzorcev za mikrobiološke preiskave in fizikalno-kemijske analize, katerih obseg je določen v okviru letnega načrta.

Javna vodooskrba

Javno službo oskrbe s pitno vodo izvaja režijski obrat občine. S storitvami zagotavljajo oskrbo s pitno vodo na štirih javnih vodovodih

v občini. V sklopu notranjega nadzora so tudi redni odvzemi vzorcev za laboratorijske preiskave. Število vzorcev in obseg posameznih mikrobioloških preiskav in fizikalno-kemijskih analiz je določen v letnem planu odvzema vzorcev pitne vode, ki se izvaja preko celega leta. V letu 2013 je bilo v okviru notranjega nadzora odvzetih in laboratorijsko preiskanih (44) vzorcev pitne vode iz vodnih virov in omrežij javnih vodovodov v upravljanju občine Gorenja vas - Poljane. Od tega je bilo triintrideset (33) vzorcev odvzetih za mikrobiološke preiskave in enajst (11) vzorcev za fizikalno-kemijske analize.

V tabeli 1 je prikazano število vseh odvzetih vzorcev pitne vode v letu 2013 na javnih vodovodih v upravljanju Občine Gorenja vas - Poljane v okviru internega nadzora pitne vode. Prikazano je število neskladnih vzorcev zaradi

Zaradi možnih akutnih posledic je obvladovanje mikroorganizmov v pitni vodi na prvem mestu po pomenu za zdravje ljudi. Mikroorganizmi, katerih prisotnost se običajno ugotavlja v pitni vodi, nam pokažejo obseg in stopnjo morebitne fekalne ali druge onesnaženosti. V pitni vodi se rutinsko določa indikatorje fekalne onesnaženosti in indikatorje bakterije.

Zanesljivi indikatorji fekalne onesnaženosti (*Escherichia coli*, *Enterococcus species*):

- *Escherichia coli* je bakterija, ki je vedno prisotna v človeškem in živalskem blatu v velikem številu ter posledično v odpadkih in vodah, ki so onesnažene s fekalijami. Rezultat dokazuje, da je bila voda fekalno onesnažena.
- Enterokoki so bakterije, ki so prisotne v črevesju oziroma v blatu ljudi in živali. Upošteva se jih kot zanesljive fekalne indikatorje. V vodi se ohranijo dlje časa kot druge bakterije, zato njihovo prisotnost ocenjujejo kot starejše fekalno onesnaženje, ki kaže na pomanjkljivosti v procesu oskrbe s pitno vodo.

Indikatorne bakterije (*Clostridium perfringens* s spori, koliformne bakterije, število kolonij pri 22°C in pri 36±2°C):

- Koliformne bakterije zajemajo skupino bakterij, ki jih najdemo ne samo v blatu, ampak tudi v okolju. Prisotnost kaže na onesnaženje z večjimi količinami organskih in anorganskih snovi iz okolja.
- *Clostridium perfringens* sodi med sporogene bakterije. Običajno so prisotne v blatu, vendar v manjšem številu kot *Escherichia coli*. Njihov izvor je lahko tudi v okolju. Spore prežive v vodi dolgo časa in so odporne na dezinfekcijska sredstva.
- Povečano število mikroorganizmov pri 22°C in pri 36±2°C kaže na onesnaženje iz okolja oz. površin, zastajanje vode, neustreznost priprave vode, poškodbe ali napake v omrežju.

Tabela 1:

Število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode v letu 2013, javni vodovodi (interni nadzor)

VODOVOD	mikrobiološke preiskave							kemijske preiskave						
	redne			občasne			neskladen parameter				redne		občasne	
	S	N	Sk	S	N	Sk	Ec	En	Kb	Šk	S	N	S	N
POLJANE														
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	5	2	7	1	-	1	-	-	1	1	2	-	1	-
STARA OSELICA-SLAJKA														
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	1	1	2	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-
ZAROBAR-HLAVČE NJIVE-BRDA														
zajetje (2)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	3	1	4	2	-	2	-	-	1	-	2	-	1	-
TREBJA-GORENJA VAS-TODRAŽ														
zajetje (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	9	-	9	3	-	3	-	-	-	-	3	-	1	-
Vsi vzorci skupaj	22	4	26	7	-	7	1	-	3	1	7	-	4	-

Legenda/opombe tabele:

S ... skladen vzorec
N ... neskladen vzorec
Sk ... skupaj
Ec ... *Escherichia coli*
En ... *Enterococcus species*
KB ... koliformne bakterije
Šk ... število kolonij pri 36±2°C.

Mikrobiološki parametri in njihove mejne vrednosti

Ec ... *Escherichia coli* bakterije v številu mikroorganizmov v 100 ml vode (mejna vrednost: 0 CFU/100 ml)
KB ... koliformne bakterije v številu mikroorganizmov v 100 ml vode (mejna vrednost: 0 CFU/100 ml)
EN ... *Enterococcus species* bakterije v številu mikroorganizmov v 100 ml vode (mejna vrednost: 0 CFU/100 ml)
Šk ... število kolonij pri 36±2°C v številu mikroorganizmov v 1 ml vode (mejna vrednost: 100 CFU/1 ml)
CFU ... enote, ki tvorijo bakterije (Colony forming units)

Kemijski parametri in njihove mejne vrednosti

Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06 in 25/09, Priloga I, Del B in Del C):
barva ... sprejemljiva za potrošnike in brez neobičajnih sprememb, motnost ... sprejemljiva za uporabnike in brez neobičajnih sprememb, koncentracija vodikovih ionov (pH vrednost) ... ≥ 6,5 in ≤ 9,5,
električna prevodnost ... 2500 µS/cm pri 20°C,
oksidativnost ... 5,0 mg O₂/l,
amonij ... 0,50 mg/l, nitrat ... 50 mg/l, nitrit ... 0,50 mg/l,
trdote ... karbonatna, nekarbonatna, skupna podana v °N, ni opredeljene mejne vrednosti za trdote,
trihalometani – vsota ... 100 µg/l.

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

Tabela 2:
Število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode v letu 2013, javni vodovodi (državni monitoring)

VODOVOD	mikrobiološke preiskave										kemijske preiskave			
	redne			občasne			neskladen parameter				redne		občasne	
	S	N	Sk	S	N	Sk	Ec	En	Kb	Šk	S	N	S	N
POLJANE														
osrednje	3	1	4	-	1	1	1	-	1	1	5	-	-	-
ZAROBAR-HLAVČE NJIVE-BRDA														
osrednje	-	-	-	1	1	2	-	1	-	-	2	-	-	-
TREBILJA-GORENJA VAS-TODRAŽ														
osrednje	4	-	4	1	-	1	-	-	-	-	5	-	-	-
Vsi vzorci skupaj	7	1	8	2	2	4	1	1	1	1	12	-	-	-

prisotnosti bakterij *Escherichia coli* (Ec) in/ali enterokokov (En) in/ali koliformnih bakterij (KB) ter povečanega števila kolonij (Šk) pri $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ v pitni vodi.

V tabeli 2 je prikazano število vseh odvzetih vzorcev pitne vode v letu 2013 na javnih vodovodih v upravljanju Občine Gorenja vas - Poljane v okviru državnega monitoringa pitnih voda. Prikazano je število neskladnih vzorcev zaradi prisotnosti bakterij *Escherichia coli* (Ec) in/ali enterokokov (En) in/ali koliformnih bakterij (KB) ter povečanega števila kolonij (Šk) pri $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ v pitni vodi.

V okviru notranjega nadzora je bilo v letu 2013 od dvesto enega (201) odvzetega vzorca za mikrobiološke preiskave neskladnih enainštirideset (41) vzorcev. Pri oceni posameznih mikrobioloških parametrov so bile v enaintridesetih (31) vzorcih najdene bakterije *Escherichia coli*, v petih (5) vzorcih bakterije *Enterococcus species*, v osemtridesetih (38) vzorcih koliformne bakterije, v petih vzorcih (5) je bilo povečano število kolonij pri $36\pm 2^{\circ}\text{C}$.

Za fizikalno-kemijske analize je bilo odvzetih enajst (11) vzorcev. Vsi odvzeti vzorci so bili skladni s pravilnikom.

Namen dezinfekcije v oskrbi s pitno vodo je zagotovitev mikrobiološke varnosti in zdravstvene ustreznosti pitne vode. Na vodovodu Trebilja-Gorenja vas-Todraž se pitna voda obdeluje s klorovim preparatom. Te spojine imajo zelen dezinfekcijski učinek, reagirajo pa tudi z drugimi spremljajočimi snovmi v vodi ter tvorijo stranske produkte, trihalometane (THM). V Pravilniku o pitni vodi je določena njihova zgornja mejna vrednost, ki je $100\ \mu\text{g/l}$. Z namenom zagotoviti zdravstveno ustreznost pitne vode in varovanje zdravja ljudi se v okviru notranjega nadzora vzorči pitno vodo tudi na prisotnost stranskih produktov kloriranja. Rezultati opravljenih analiz so pokazali, da izmerjene vrednosti THM niso presegle mejne vrednosti za pitno vodo, opredeljeno s pravilnikom, $100\ \mu\text{g/l}$.

V okviru državnega monitoringa pitne vode je bilo v letu 2013 iz javnih vodovodov v upravljanju Občine Gorenja vas - Poljane odvzetih ter mikrobiološko in kemijsko preiskanih štiriindvajset (24) vzorcev pitne vode. Trije (3) so bili neskladni s pravilnikom. V

vzorcju pitne vode septembra lani iz vodovoda Poljane so bile najdene bakterije *Escherichia coli* ($11\ \text{CFU}/100\text{ml}$) in koliformne bakterije ($11\ \text{CFU}/100\text{ml}$). V vzorcju pitne vode, odvzetem mesec dni kasneje, je bilo povečano število kolonij pri $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ in $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ ($>300\ \text{CFU}/\text{ml}$). V vzorcju pitne vode, odvzetem julija lani iz vodovoda Zarobar-Hlavče Njive-Brda, so bile najdene bakterije *Enterococcus species* ($7\ \text{CFU}/100\text{ml}$). Za fizikalno-kemijske analize je bilo odvzetih dvanajst (12) vzorcev pitne vode. Vsi odvzeti vzorci so bili skladni s pravilnikom.

O odstopanjih mora občina obvestiti uporabnike

Pri javnih vodovodih v upravljanju občine mora NLZOH Kranj v primeru neskladnih vzorcev ali ugotovljenih morebitnih nepravilnosti na vodooskrbnih sistemih obvestiti odgovorno osebo na občini. Vsa priporočila se podajo tudi v pisni obliki v sprotih mesečnih poročilih. Občina pa mora prav tako obvestiti

uporabnike: preko Radia Sora, svoje spletne strani, na oglasni deski krajevne skupnosti, ustno ali z dopisom.

V primeru planiranih vzdrževalnih del, zaradi katerih lahko prihaja do motenj v oskrbi s pitno vodo na posameznih odsekih vodovodov, upravljavec vodovoda ali izvajalec del obvešča uporabnike preko Radia Sora ali pisno oziroma ustno (manjše število uporabnikov). Tak dopis so pred kratkim prejeli prebivalci Trebije in Podgore. Gašper Čadež z občine pojasnjuje, da je obvestilo opozorilne narave. Sedaj ko na kanalizaciji in vodovodu potekajo dela, namreč pogosto prihaja do okvar, kar občasno povzroča motnost vode. Voda je zato lahko občasno neustrezna in jo je potrebno prekuhavati.

Zasebni vodovodi

NLZOH Kranj opravlja pomoč in svetuje Občini Gorenja vas - Poljane tudi pri izvajanju notranjega nadzora na zasebnih vodovodih, ki jih je na območju občine 22.

V letu 2013 je bilo v okviru notranjega nadzora odvzetih in laboratorijsko preiskanih sto sedeminpetdeset (157) vzorcev pitne vode iz vodnih virov in omrežij zasebnih vodovodov v Občini Gorenja vas - Poljane. Od tega je bilo sto enajst (111) vzorcev odvzetih za mikrobiološke preiskave in šestinštirideset (46) vzorcev za fizikalno-kemijske analize.

V tabeli 4 je prikazano število vseh odvzetih vzorcev pitne vode v letu 2013 na zasebnih vodovodih v občini – v okviru internega nadzora pitne vode. Prikazano je število neskladnih vzorcev zaradi prisotnosti bakterij *Escherichia coli* (Ec) in/ali enterokokov (En) in/ali koliformnih bakterij (KB) ter povečanega števila kolonij (Šk) pri $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ v pitni vodi.

Tabela 3:
Število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode v letu 2013, zasebni vodovodi (državni monitoring)

VODOVOD	mikrobiološke preiskave										kemijske preiskave			
	redne			občasne			neskladen parameter				redne		občasne	
	S	N	Sk	S	N	Sk	Ec	En	Kb	Šk	S	N	S	N
DELNICE-PODPREVALJ(UV)														
osrednje	-	-	-	1	1	2	1	-	1	-	2	-	-	-
FUŽINE														
osrednje	-	-	-	-	2	2	1	1	1	-	2	-	-	-
HOTAVLJE														
osrednje	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-
JAVORJE														
osrednje	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-
LESKOVICA-STUDOR-DEBENI-SREDNJE BRDO														
osrednje	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-
LOM-ZAKOBILJEK														
osrednje	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-
LUČINE(UV)														
osrednje	-	-	-	-	2	2	2	2	1	1	2	-	-	-
ROBIDNICA-LAZE-LAJŠE-KRNICI														
osrednje	-	-	-	1	1	2	1	-	1	-	2	-	-	-
SOVODENI														
osrednje	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-
VOLČA														
osrednje	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-
Vsi vzorci skupaj	-	-	-	14	6	20	5	3	4	1	19	1	-	-

Tabela 4:
Število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode v letu 2013,
zasebni vodovodi (interni nadzor)

VODOVOD	mikrobiološke preiskave									kemijske preiskave			
	redne			občasne			neskladen parameter			redne		občasne	
	S	N	Sk	S	N	Sk	Ec	En	Kb	Sk	S	N	Sk
ČABRAČE													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1
ČETENA RAVAN													
zajetje (1)	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
omrežje	-	1	1	-	1	1	1	-	2	1	1	-	1
DELNICE – PODPREVALJ (UV)													
zajetje (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1
FUŽINE													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	1	1	2	2	-	2	1	-	1	-	1	-	1
HOTAVLJE													
zbirno zajetje	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	3	2	5	1	-	1	2	-	2	-	1	-	1
JAVORJE													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	3	1	4	1	-	1	-	-	1	-	1	-	1
KOPAČNICA spodaj													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1
KOPAČNICA zgoraj													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	-	1	1	1	-	1	1	-	1	-	1	-	1
LOM - ZAKOBLJEK													
zajetje (1)	1	1	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
omrežje	2	3	5	-	1	1	4	-	4	-	1	-	1
LESKOVICA – STUDOR – DEBENI – SREDNJE BRDO													
zajetje (2)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	5	1	6	1	-	1	1	-	1	-	2	-	1
LUČINE (UV)													
zajetje (2)	-	2	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-
omrežje	2	1	3	2	4	6	5	4	5	-	1	-	1
MALENSKI VRH - JAZBINE													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	-	2	2	1	-	1	2	-	2	-	1	-	1
PODJELOVO BRDO													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	-	1	1	1	-	1	1	-	1	-	1	-	1
PODVRIH													
zajetje (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	1	1	2	1	-	1	1	-	1	-	1	-	1
PRELESJE													
zajetje (1)	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
omrežje	1	-	1	1	1	2	1	1	1	-	1	-	1
ROBIDNICA – LAZE – LAJŠE - KRNICI													
zajetje (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	2	1	3	3	-	3	-	-	1	-	2	-	1
RUPE													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	-	1	1	1	-	1	1	-	1	1	1	-	1
SMOLDNO													
zajetje (1)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1
SOVODENJ (UV)													
zajetje (3)	-	3	3	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-
omrežje	4	2	6	-	1	1	1	-	1	1	1	-	1
VOLČA													
zajetje (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1
VOLAKA													
zajetje (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	2	1	3	1	-	1	-	-	1	-	1	-	1
ZAPREVAL – ČETENA RAVAN - PODVRIH													
zajetje (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omrežje	1	1	2	1	-	1	1	-	1	1	1	-	1
Vsi vzorci skupaj	51	29	80	23	8	31	30	5	35	4	23	1	21

V tabeli 3 je prikazano število vseh odvzetih vzorcev pitne vode v letu 2013 na zasebnih vodovodih v občini Gorenja vas - Poljane – v okviru državnega monitoringa pitnih vod. Prikazano je število neskladnih vzorcev zaradi prisotnosti bakterij *Escherichia coli* (Ec) in/ali enterokokov (En) in/ali koliformnih bakterij (Kb) ter povečanega števila kolonij (Sk) pri 36±2°C v pitni vodi.

V okviru notranjega nadzora je bilo v letu 2013 od sto enajstih (111) odvzetih vzorcev za mikrobiološke preiskave neskladnih sedemintrideset (37) vzorcev. Pri oceni posameznih mikrobioloških parametrov so bile v tridesetih (30) vzorcih najdene bakterije *Escherichia coli*, v petih (5) vzorcih bakterije *Enterococcus species*, v petintridesetih (35) vzorcih koliformne bakterije, v štirih vzorcih (4) je bilo povečano število kolonij pri 36±2°C.

Vsi odvzeti vzorci pitne vode za mikrobiološke preiskave iz vodovodov Čabrače, Delnice–Podprevalj, Kopačnica spodaj, Smoldno in Volča so bili v letu 2013 skladni z zahtevami pravilnika. Za fizikalno-kemijske analize je bilo odvzetih šestintrideset (46) vzorcev, od tega sta bila dva (2) vzorca neskladna s Pravilnikom o pitni vodi zaradi prenizke pH vrednosti vode, in sicer na vodovodu Smoldno. Mejna vrednost pH je 6,5. Izmerjeni vrednosti sta bili: 6,36 in 6,35. Prenizka vrednost pH sicer nima direktnega škodljivega vpliva na zdravje ljudi, je pa dejavnik, ki povzroča korozivnost na cevovodu. Zato je pri novogradnjah ali rekonstrukcijah vodovodnega omrežja potrebno uporabljati cevi, ki so iz umetnih materialov ali nerjavečega jekla.

V okviru državnega monitoringa pitne vode je bilo v letu 2013 iz zasebnih vodovodov v Občini Gorenja vas - Poljane odvzetih ter mikrobiološko in kemijsko preiskanih štirideset (40) vzorcev pitne vode, od tega jih je bilo šest (6) neskladnih s pravilnikom, in sicer vodovod Delnice–Podprevalj, kjer so bile najdene bakterije *Escherichia coli* (7 CFU/100ml) in koliformne bakterije (10 CFU/100ml). Na vodovodu Fužine so bile najdene bakterije *Escherichia coli* (1 CFU/100ml) in koliformne bakterije (1 CFU/100ml). V vzorcu pitne vode iz vodovoda Fužine so bile avgusta lani najdene bakterije *Enterococcus species* (1 CFU/100ml). V vzorcu pitne vode iz vodovoda Lučine so bile marca lani najdene bakterije *Escherichia coli* (1 CFU/100ml) in koliformne bakterije (1 CFU/100ml).

V vzorcu pitne vode iz vodovoda Lučine so bile julija najdene bakterije *Escherichia coli* (4 CFU/100ml), koliformne bakterije (4 CFU/100ml) in enterokoki (10 CFU/100 ml). Povečano je bilo tudi število kolonij pri 36±2°C (115 CFU/ml).

V vzorcu pitne vode iz vodovoda Robidnica–Laze–Lajše–Krnice, odvzetem istega dne, so bile najdene bakterije *Escherichia coli* (1 CFU/100ml) in koliformne bakterije (1 CFU/100ml). Glede na obseg opravljenih fizikalno kemijskih analiz je bil en (1) vzorec neskladen s pravilnikom zaradi presežene mejne vrednosti za parameter motnost pitne vode.

Povzeto po poročilu
NLZOH Kranj

Izgubo telesne tekočine moramo nadomestiti

Poletje se ni še dobro začelo, pa smo že okusili pravo poletno vročino. Ob njej je posebej pomembno, da telo oskrbimo z zadostnim vnosom tekočine. Pomanjkanje največkrat nastopi prav v vročih poletnih dneh.

To se sicer lahko zgodi tudi v drugih obdobjih v letu, v preveč ogrevanih stanovanjih pozimi, ob visoki telesni temperaturi, ko prebolevamo bolezni, ki jih spremlja visoka vročina. Prav tako jo lahko povzročimo z neprimernim oblačenjem, zato telo ne more oddajati odvečne telesne toplote z ohlajanjem, temveč se pretirano potimo. Spodbudi ali povzroči jo lahko nekontrolirana uporaba zdravil za odvajanje vode iz telesa, ko jih uživamo v prevelikih količinah in prepogosto (starejši, ki imajo težave z demenco, duševni bolniki...).

Voda v telesnih tekočinah omogoča prenos hranil in odpadnih snovi po telesu ter presnovne procese. V vodi se topijo minerali, vitamini, aminokisline, glukoza in druge manjše molekule. Voda služi kot mazivo v sklepih, vlaži očesno veznico in sluznice, sodeluje pri uravnavanju telesne temperature ter zagotavlja prostornino krvi.

Da smo poskrbeli za zadosten vnos tekočine v telo, bomo vedeli po naslednjih znakih:

- urin, ki ga izločimo, je bister, brez posebnega vonja in primesi,
- blato je primerne gostote in ga izločamo vsaj enkrat dnevno brez večjih težav,
- solze so bistre,
- slina v ustih je bistra, tekoča, nelepljiva, se izloča ob uživanju hrane, ki jo razmoči,
- pot na koži je bister, brez močnega vonja, nelepljiv, ne draži kože,
- ušesno maslo je mazljivo in se z lahkoto izloči iz ušesnega kanala,
- kožna guba, ki jo naredimo na predelu trebuha ali na stegnu, se hitro zravna,
- v pogovoru ni zaznati zmedenosti in motenj v razmišljanju, pomnjenju, nemira in apatije,
- ni motenj srčnega ritma in vrtočlavičice.

Kako prepoznamo dehidracijo?

- količina urina, ki ga izločimo, je minimalna, urin je gost, s primesmi, močnega vonja,
- pojavijo se težave z izločanjem blata, ki je gosto, trdo, izločamo ga le enkrat do dvakrat v tednu, kljub zadostnemu vnosu hrane,
- občutek napetosti in tiščanja v trebuhu,
- solze so lepljive, vid je meglen, zato mencamo oči, kar je vzrok za vnetja in poškodbo očesa,

• slina je lepljiva, gosta, lepi se na jezik, dlesni, zobe, tako okolje je dobro leglo za bakterije, ki povzročajo vnetja dlesni, razjede, zadah iz ust,

• pojavijo se težave pri uživanju hrane, ki se premalo zmečka in se kasneje dalj časa prebavlja,

• pot na koži je lepljiv, koža je srbeča, pogosto se pojavijo vnetja, turi,

• ušesno maslo se zgosti in zasušijo v ušesnem kanalu, zato je moten sluh, prisotno je šumenje v ušesu,

• kožna guba se zravna počasi, kar je znak za neelastičnost kože in podkožja,

• pojavijo se motnje srčnega ritma,

• zaznamo motnje v mišljenju, zmedenost, vrtočlavičico, prisotna sta strah in apatija,

• odklanjanje hrane in tudi uživanje tekočine.

Nekatere od naštetih težav so zaznavne že pri manjšem pomanjkanju tekočine in nastopijo zelo zgodaj, spet druge se pojavijo šele po dolgotrajnem pomanjkljivem vnosu tekočine v telo. Včasih res nismo pozorni na zadostno pitje, posebno starejši bolniki, duševni bolniki, ki tekočino odklanjajo, ker je povečan vnos povezan tudi z večkratnim obiskom stranišča. Prisotna je lahko inkontinenca urina, ki je še posebej moteča, če moramo od doma. Po 50. letu starosti mora marsikdo jemati

veliko različnih zdravil, ki jih ne poplaknemo le z nekaj požirki tekočine, temveč je popijemo nekoliko več. Poskrbimo, da so ves čas na voljo priljubljeni napitki (alkohol ni priporočljiv). S starostjo je možnost za nastanek dehidracije vsako leto večja, ocenjujejo, da je vsaj ena od treh oseb, starejših od 50 let, nagnjena k premajhnemu vnosu tekočine. Zato posvetite več pozornosti uživanju zadostne količine tekočine in s tem poskrbite za boljše počutje.

Bernarda Lukančič

Novi ugodni krediti v okviru kreditne sheme Razvojne agencije Sora, d. o. o.

V okviru Kreditne sheme Razvojne agencije Sora, d. o. o. je že odprt razpis, v okviru katerega podjetjem in tistim, ki opravljajo dopolnilno dejavnost na kmetijah, omogočajo ugodno dolgoročno kreditiranje dejavnosti.

Sredstva iz omenjenega razpisa so že na voljo. Dolgoročni krediti se, v okviru novega razpisa, dodeljujejo za obdobje do 10 let, po obrestni meri 6-mesečni EURIBOR + 2,9 %.

Pridobite jih lahko za:

- nakup stavbnega zemljišča in njegovo komunalno opremo,
- nakup, graditev in adaptacijo poslovnih prostorov ter
- nakup opreme in kmetijske mehanizacije.

Posamezni prosilec lahko v koledarskem letu pridobi največ 50.000 evrov. Pri tem pa je pomembno, da najmanj 30 % celotne investicije podjetje ali dopolnilna dejavnost na kmetiji pridobi iz lastnih virov. Za podrobnejše informacije smo vam na voljo na Razvojni agenciji Sora, d. o. o., na tel. št. 04/50-60-220.

V prostorih Razvojne agencije Sora, d. o. o. deluje brezplačna energetsko-svetovalna pisarna

V prostorih Razvojne agencije Sora, d. o. o. deluje brezplačna energetsko-svetovalna pisarna. V njej bomo poskušali za vas najti najboljše rešitve s področij, kot so:

- energetska sanacija stavb ali učinkovita energetska zasnova novogradnje,
- ustrezna zasnova zunanjega toplotnega ovoja stavbe,
- ustrezna izbira stavbnega pohištva in zasteklitev,
- izbira ustreznega ogrevalnega sistema in primerne energente,
- izbira primerne sistema za prezračevanje in hlajenje,
- uporaba obnovljivih virov energije pri ogrevanju stavbe in pripravi sanitarne vode,
- možnosti pridobitve nepovratnih sredstev in kreditov Eko sklada ter
- raba energije v vašem gospodinjstvu.

Energetsko-svetovalna pisarna je odprta vsak torek, od 16. do 17.30. ure, in sicer na Kidričevi cesti 1a v Škofji Loki. Za obisk se morate predhodno najaviti na Razvojni agenciji Sora, d. o. o., na tel. št. 04/50-60-220.

Bodimo pozorni tudi na vozila, ob visokih temperaturah se namreč zelo hitro segrevajo. Pri zunanji temperaturi 32 stopinj se notranjost vozila v desetih minutah segreje na 24, v pol ure pa že na 51 stopinj. Barva avtomobila vpliva na hitrost segrevanja, še večji vpliv pa ima barva notranjosti. Vozila s svetlimi površinami se bodo segrevala počasneje. Prav tako v vozilih ne puščajmo otrok. Telo majhnega otroka se segreva od tri- do petkrat hitreje kot telo odraslega človeka. Otroško telo namreč še nima razvite funkcije samoohlajevanja. Na poti imejmo vedno s seboj dovolj tekočine. (vir: www.siol.net)

V zastoju pravilno ustavimo vozilo

V začetku junija se je na naših avtocestah zgodilo več prometnih nesreč – tudi z najbolj tragičnim koncem –, ki so pokazale, da udeleženci v prometu v takšnih primerih ne ravnaajo skladno s pravili. Veste, kako ravnati, če boste na poti na morje ostali v koloni zaradi prometne nesreče, in kaj storiti, če se vam na avtocesti pokvari avto?

Odstavni pas ni namenjen prehitvevanju kolone vozil, kot pogosto vidimo v praksi, ampak, da se nanj umaknemo, če se pokvari avto. Na tem delu vozišča se vsako leto zgodi veliko tragičnih prometnih nesreč, v njih pa nastradajo tako vozniki kot tudi vzdrževalci avtocest. Kar polovica naletov na odstavnih pasovih povzročijo vozniki tovornih vozil, navajajo v Javni agenciji za varnost v cestnem prometu (JVP).

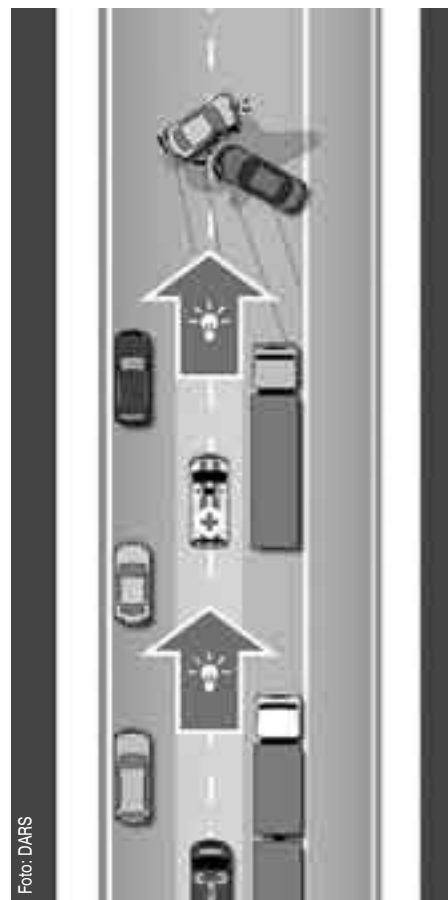
Kako pravilno ravnati, če se na avtocesti pokvari avto oziroma če zaradi kakšnega drugega razloga potrebujemo pomoč? Predvsem je treba vedeti, da na odstavnem pasu avtoceste nismo varni. Še preden zapeljemo na ta del cestišča, vklopimo vse štiri smernike in zapeljemo na rob vozišča ali odstavni pas, kjer se ustavimo. »Nikar ne znižujemo hitrosti na voznem pasu, utripalke naj bodo ves čas vključene,« opozarjajo v JVP. Ko se ustavimo, si morajo vsi potniki nujno nadeti odsevni telovnik in avto čim prej zapustiti ter se umakniti za ograjo. Nato postavimo varnostni trikotnik 80 do 100 metrov od vozila, pri tem pa ne smemo hoditi po odstavnem pasu, ampak obvezno za varnostno ograjo. Nato pokličemo pomoč. Lahko uporabimo stebriček SOS – na avtocesti so med seboj

praviloma razmaknjeni do dva kilometra – ali pa uporabimo mobilni telefon. Pokličemo prometno-informacijski center za državne ceste na številko 1970 ali pa operativno-komunikacijski center na številko 112.

Če na odstavnem pasu ustavimo, da bi pomagali ponesrečencu v prometni nesreči, ravnamo enako in šele nato pristopimo do njega.

Za napačno razvrstitev 200 evrov globe

Če na cesti nastane zastoj zaradi nesreče, je za ponesrečence pomembna vsaka sekunda, zato je pomembno, da se vozniki, ki ostanemo v zastoji, pravilno razvrstimo. »Ustaviti moramo tako, da lahko intervencijska in reševalna vozila nemoteno pripeljejo do poškodovanih,« pravijo na JVP. Če ima cesta odstavni pas, se umaknemo na desni rob voznega pasu, vozniki na prehitevalnem pasu pa zapeljejo na levi rob, tako da interventna vozila z rumeno ali modro lučjo (reševalci, gasilci, policija, izvajalec rednega vzdrževanja, inšpekcijske službe ...) lahko peljejo med njimi, odstavni pas mora ostati prost. Če odstavnega pasu ni, se vozniki

Vozila na voznem pasu se morajo razvrstiti na desno stran do robne črte, vozila na prehitevalnem pasu pa na skrajno levo stran do robne črte.

umaknejo ob oboja roba vozišča. »S pravilno razvrstitvijo vozil, ki niso udeležena v prometni nesreči na avtocesti, omogočimo reševalnim vozilom hitrejši dostop do ponesrečencev in s tem povečamo možnost preživetja tudi do 40 odstotkov,« pojasnjujejo v Družbi za avtoceste RS (DARS). Predpisana globa za nepravilno razvrščeno vozilo ob zastoji na avtocesti ali hitri cesti je 200 evrov.

Milka Bizovičar

Tudi Poljanci priskočili na pomoč prizadetim v poplavah

Ljudje z vseh koncev Škofjeloškega so v maju skladišče Rdečega križa v Škofji Loki v nekaj dneh po poplavah na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter Srbiji skoraj zasuli s pomočjo za prizadete. Donirali so posamezniki, podjetja, različna društva ... Nekateri so se kar sami organizirali in zbrali pomoč ter jo pripeljali v skladišče.

Fani Mikš, sekretarka Območnega združenja Rdečega križa Škofja Loka, nam je povedala, da so vso zbrano pomoč odpeljali na izpostave Rdečega križa bodisi v Bosno in Hercegovino bodisi v Srbijo: »Z njimi smo vzpostavili stik, jih obvestili, kaj in koliko bomo pripeljali, uredili vso potrebno dokumentacijo za prehod meje oziroma oprostitev plačila carine. Tu gre vsa zahvala našim prostovoljcem, ki so pomagali, da smo zbrano pomoč ustrezno posortirali in jo oddali.« Povedala je še, da so do sedaj iz Škofje Loke odpeljali 29 palet (v skupni teži več kot 8 ton in pol). Od tega so ljudje zbrali predvsem vodo, hrano, plenice, odeje, posteljnino, spalne vreče, razkužila, čistila, pripomočke za osebno higieno in razna oblačila. »V kratkem pripravljamo še zadnji odvoz približno 10 palet s hrano, oblačili, odejami in drugim,« je še pojasnila Mikševa.

P. N.

Vsa pomoč je morala biti natančno popisana, zložena na palete in označena z nalepko Rdečega križa.

Kolonija prerasla v Extempore Iveta Šubica

Vsakoletno srečanje likovnih umetnikov, ki so se v okviru Kolonije Iveta Šubica srečevali v Kulturnem centru slikarjev Šubic, je letos dobilo novo dimenzijo. V želji po pridobitvi kvalitetnih del in širitvi spektra umetnikov iz cele Slovenije so se organizatorji, Združenje umetnikov Škofja Loka (ZUŠL), odločili spremeniti koncept srečanja in organizirati Extempore. Strokovna komisija je podelila nagrade petim slikarjem.

Nagrajenci Extempora od leve proti desni: Jerca Oblak, Kaja Urh, Simon Jugovic Fink in Peter Gaber

Slikarji so tako imeli na voljo 14 dni časa za prijavo in izdelavo svojih del na temo Poljanski hribi. Prijavilo se je 15 slikarjev iz različnih koncev Slovenije.

Strokovna komisija v sestavi akademskega slikarja Hermana Gvardjančiča, predsednika ZUŠL, akademskega slikarja Mita Gegiča, člana umetniškega sveta ZUŠL, in akademskega slikarja ter likovnega kritika Boge Dimovskega

je glede na likovne kriterije dodelila pet nagrad. Vodila pri nagrajevanju so bila kakovost likovnega dela, motiv, slikarska tehnika in avtorski izraz. Prvo odkupno nagrado, veliko nagrado ZUŠL v vrednosti 1000 evrov, je prejela akademska slikarka Kaja Urh, ki je na barvni in oblikovni zasnovi na sodoben način upodobila realističen ruralen motiv v sliki »Petelinjevo«.

Odkupno nagrado Občine Gornja vas - Pol-

Maruša Štibelj: Na drugi strani

jane je prejel akademski slikar Peter Gaber iz Škofje Loke za abstraktno monokromno krajino z naslovom »Vtis razgleda po spominu«.

Domačka Jerca Oblak je za linijsko vertikalno kompozicijo prejela nagrado Kulturnega centra slikarjev Šubic – samostojno razstavo v njihovi galeriji.

Nagrado Občine Škofja Loka, samostojno razstavo v Sokolskem domu, je prejel Simon Jugovic Fink za delo z naslovom »Hribovski pasijon«.

Odkupno nagrado Hotela in trgovine Paleta je prejela slika avtorice Maruše Štibelj »Na drugi strani«.

Razstava je v galeriji Kulturnega centra slikarjev Šubic na ogled do 3. julija.

Boris Oblak

Po čebelarški poti že enajstič

Udeleženci tradicionalnega pohoda po čebelarški poti ob Jakucovem čebelnjaku

Tradicionalno so se na prvo junijsko nedeljo zbrali pohodniki po čebelarški poti, ki poteka v okviru Tedna podeželja na Loškem. Pohod po poti, polni zanimivosti, je Čebelarско društvo (ČD) Blegoš pripravilo enajstič. Pot jih je vodila od kmetije Jakuc v Srednji vasi čez Vinharje, prek Bačen, Svetega Urbana, Gorenje Dobrave, Dolenje Dobrave in Žabje vasi

do izhodišča. Na poti so si lahko ogledali več čebelnjakov, čmrlnjak, panj v duplu in uživali v lepih razgledih. Pohoda se je udeležilo okoli 60 pohodnikov, kar je manj kot pretekla leta. Mogoče je bila za to vzrok jutranja oblačnost, ki pa se je kmalu razkadila, sonce je spremljalo pohodnike ves čas pohoda. Po besedah Štefana Ingliča, predsednika ČD Blegoš, ki je gonilna

Ivan in Bernarda Kokelj iz Sore sta bila na pohodu prvič. Zelo sta uživala ob pogledih na urejene kmetije ter preprosto in naravno okolje, zato se bosta še vrnila.

sila pohoda, je namen te prireditve druženje, povezovanje čebelarjev in potrošnikov ter promocija čebelarstva. Pohodniki so se ustavili tudi na kmetiji Pri Polenšk v Bačnah, kjer jih je pričakal velikanski medenjak s premerom enega metra, ki so ga razrezali in poskusili. Za pripravo tako velikega medenjaka potrebujejo 15 kilogramov sestavin, spečejo pa jim ga v pekarni v Gorenji vasi. Čebelarско pot lahko sicer vsakdo prehodi tudi v drugih dneh v letu, saj je označena z zeleno-rumenimi markacijami in informacijskimi tablami. Pot je dolga približno 14 kilometrov z višinsko razliko 290 metrov in ob zmerni hoji traja okoli štiri ure, primerna pa je za vse starostne skupine.

Jure Ferlan

Radio Mars kar na Linhartovo srečanje

Predvsem pozimi in v zgodnjih pomladanskih mesecih se pogosto omenja Kulturno-umetniško društvo Sovodenj. Za to je zaslužna igralska sekcija. Trenutno Neč Bat Teater šteje petindvajset bolj ali manj aktivnih amaterskih igralcev. Še vedno je to društvo mladih, a se je starostni razpon razširil. Najstarejši bo dopolnil petintrideset let, najmlajša igralka pa jih šteje devetnajst. Ustvarili so predstavi Radio Mars in Radio Venera, prvo z več moškimi vlogami, drugo z več ženskimi.

Foto: Jasmina Kacin

Radio Venera

Prav vsak član je pomemben, tako tisti, ki stopi pred občinstvo kot oni drugi, ki v ozadju skrbijo za luči, rekvizite, oblačila, besedilo. Vse skupaj pa poveže in do cilja pripelje režiser, v sovodenjskem primeru je to Lenart Šifrar, ki je opisal zadnje obdobje ustvarjanja.

Kako ste igralci in ustvarjalci dveh predstav doživljali zadnjo delovno sezono?

»Bila je nekoliko drugačna, saj so se igralci delili na dva dela. Pri oblikovanju skupne, av-

torske predstave po navadi nastaja v igralski skupini poseben ekipni duh. Tokrat sta se obe zelo trudili, da bi ta duh šel čez obe ekipi. Ustvarjanje je šlo hitro, pa ne zaradi konkurence, ampak zaradi zanimive teme, ki smo si jo zastavili. Skupini sta bili druga drugi bolj v spodbudo, sploh v začetku, ko smo imeli vaje še skupaj. Zame kot za režiserja je bilo kar precej naporno, saj sem moral v glavi držati dve različni zgodbi in med njima nešteto krat preklopiti. Na ta način smo rešili sladki prob-

lem, ki se nam je pojavljal v zadnjih letih, ko smo imeli preveč igralcev za eno predstav in marsikatera vloga ni prišla do izraza. Letos smo tako naredili dve, po mojem mnenju kvalitetni predstavi.

Enakega mnenja je bil tudi regijski selektor za Linhartovo srečanje, režiser Peter Militarov, ki si je ogledal obe predstavi. Radio Mars je uvrstil med šest predstav iz celotne Gorenjske, ki so se v preteklih dneh zvrstile na Srečanju gorenjskih komedijantov v Dobu pri Domžalah. To si razlagamo kot velik uspeh, saj je ravno na Gorenjskem konkurenca ljubiteljskih gledališč zelo močna.«

Kako je bilo na gostovanjih obeh predstav?

»Z Radiem Mars smo gostovali v Lučinah, Počah, Sorici, Dolah, Poljanah in Besnici. Z Radiem Venera pa v Lučinah, Ravnah nad Cerknim, Idrijskih Krnicah, na Trebiji in v Stražišču pri Kranju. Kar se tiče obiska, je bila letošnja sezona slabša kot smo bili vajeni prej. Razlogi pa so specifični: od drugih prireditev v krajih kjer smo gostovali, do upadanja zanimanja za ljubiteljsko gledališče. Obisk je bil zelo različen, od popolnoma polne dvorane, na primer v Ravnah, do dvajsetih ljudi v Lučinah.«

Ko ste zaključili sezono, ste verjetno rekli kakšno besedo o poletju, o novem zimskem obdobju?

»Letošnje poletje bo KUD Sovodenj počival, ker imamo člani veliko dela že drugje. Ker nam zdaj že utečen način ustvarjanja predstav še vedno najbolj odgovarja, tudi naslednje leto ne pričakujem sprememb. Od zasedbe in zagnanosti igralcev pa bo odvisno, koliko predstav bomo naredili.«

Letos so v avtorskih predstavah KUD prvič igrale štiri članice, in sicer Nina, Katarina, Valentina in Maša. Prvi dve sta komentirali svoj debitantski nastop.

Nina: »Sprva niti nisem vedela kaj pričakovati od dodeljene vloge, kako bo vse skupaj potekalo, občutki pa so bili temu primerni, nekoliko negotovi. Vlogo smo med oblikovanjem igre nekoliko prilagodili mojim sposobnostim. Kasneje, ko je šlo zares, sem se v koži investitorke, katero sem odigrala, počutila presenetljivo dobro. Za to se moram zahvaliti soigralcem ali kar celotni ekipi Radia Venera.«

Katarina: »Najprej sem bila malo zaskrbljena, kako bom dobila ideje, kako igrala in nastopala. Med vajami in druženjem z ekipo je namesto zaskrbljenosti prišlo navdušenje. Vlogo študentke, ki pridobiva svoje prve delovne izkušnje na Radiu Venera, sem z veseljem odigrala. Bala sem se sicer treme pred gledalci, toda več kot je bilo ljudi v dvorani, manj treme je bilo prisotne na odru. Zelo sem vesela, da sem sprejela ta izziv in se pridružila Neč bat teatru.«

Milka Burnik

Organizirano vodenje po Rupnikovi liniji

Od februarja dalje vsako prvo soboto v mesecu ob 10. uri potekajo v utrdbi na Golem vrhu organizirani ogledi. Predhodne prijave niso potrebne, priporočajo pa primerno obleko in obutev. Cena vodenja je 4 evre na osebo. V soboto, 5. julija, bosta vodnika Hiacinta Klemenčič in Boris Žnidarčič.

D. P.

Foto: Jana Kulhar

Skoraj vsa sredstva zbrali župljani sami

Blagoslov obnovljenega oltarja v cerkvi v Stari Oselici

1. junij je bil za župnijo Stara Oselica prazničen dan. Domačini in obiskovalci od drugod so se zbrali v župnijski cerkvi, ki je posvečena spreobrnjenju sv. Pavla, na slovesnem blagoslovu pred kratkim restavriranega glavnega oltarja.

Po dolgotrajnem restavriranju, ki je trajalo od oktobra 2012 pa do letošnjega aprila, je oltar zasijal v novih barvah. Po vsej verjetnosti je bil izdelan v prvi polovici 18. stoletja in ima izrazit baročni slog. V glavni niši je kip svetega Pavla, družbo pa mu delajo kipi sv. Simona in Juda Tadeja, sv. Janeza Evangelista in sv. Petra. V niši na vrhu oltarja je posebnost – v obleko iz blaga oblečen kip Škapulirske Marije, kar spominja na preteklost, ko je tu delovala škapulirska bratovščina.

Blagoslov in slovesno mašo je ob pomoči domačega župnika in še nekaterih duhovnikov opravil prelat Anton Markelj. V pridigi je razložil pomen in razvoj oltarjev skozi zgodovino. Omenil je tudi, da je bilo v preteklosti pri vzdrževanju cerkva dostikrat veliko dobre volje, manj pa znanja, kar se včasih pozna na nestrokovno obnovljenih umetninah, kar pa popravljajo današnji usposobljeni restavratorji. Kot je povedal župnik Jože Poje, so sredstva za obnovo glavnega oltarja začeli zbirati že v letu 2010, gre pa za kar zajeten znesek. Zahvaljuje se župljanom za tako velik

čut za domačo cerkev, saj so večino denarja zbrali sami. Dejstvo, da župnija šteje le okoli 650 prebivalcev, kaže na to, da so posamezniki pripravljeni prispevati k ohranjanju dediščine, ki so jim jo zapustili predniki. Dobili so tudi donacijo enega podjetja, nekaj sredstev pa je prispevala gorenjevaška občina, saj se je župnija prijavila na razpis za ohranjanje kulturne dediščine. Poleg oltarja so restavrirali še tri oltarne slike, ena izmed njih, ki prikazuje spreobrnitev svetega Pavla, je delo idrijskega slikarja Jurija Tavčarja iz leta 1866.

V prihodnosti imajo namen obnoviti razgibano baročno prižnico, ki se po slogu ujema z glavnim oltarjem. Mašo je z izbranim petjem obogatil cerkveni pevski zbor pod vodstvom in ob orgelski spremljavi Maksa Rupnika. Po končanem mašnem obredu se je nedeljsko praznovanje nadaljevalo z druženjem pred cerkvijo in pogostitvijo za vse obiskovalce, za kar so poskrbeli domačini. Župnija je izdala tudi posebno zloženko, ki opisuje obnovo oltarja in slik.

Jure Ferlan

Oltar je po obnovi zasijal v novih barvah.

Janez že kleplje

Ročni košnji in grabljenju ter nekaj kmečkim igram so dodali pridih tekmovalnosti in v organizaciji Turističnega društva (TD) Sovodenj je stekla prireditev Janez že kleplje.

Iskanje lesenih predmetov med senom

Je že tako, da je kmečko delo močno odvisno od vremen. Lani ni šlo vse po načrtih, letos je zdržalo. Prikazali so, kako so včasih ročno kosili v senozi. Izkušen kosec Karel Brelih je demonstriral košnjo s koso, ki ima rezilo dolgo 1,3 m in s kakršno tekmujejo kosci po

različnih večjih tekmovaljih, tudi po Evropi. Tudi obiskovalci so se lahko preizkusili v košnji s tako koso. V Novi Oselici so se v kmečkih opravilih letos pomerile le tri ekipe, ena iz Društva podeželske mladine Škofja Loka, ena iz okoliških krajev in ena domača. Tekmovali

so v košnji in grabljenju, kjer so za čas, obliko redi, čistost pokošenega, obliko kopice in čistost pograbljenega dobili točke. Kose, brusne kamne (osle) in grablje so tekmovalci in tekmovalke prinesli s seboj, saj je lažje opravljati delo, če si vajen določenega orodja.

V drugi igri, imenovani »z osojne strani na sonce«, sta po en tekmovalci in ena tekmovalka iz vsake skupine znosila sveže pokošeno travo s kopice na vrh hriba, jo raztrosila na točno odmerjenem prostoru in pripravila za sušenje. Pri igri sta lahko uporabljala grablje in pripomoček, ki sta ga dobila z žrebom. Progo, kjer sta hodila, sta morala tudi še pograbit. Hitrost, čistost in primerna priprava sveže trave na sušenje so spet dodali točke. Iz posušenega sena sta morala tekmovalci in tekmovalka čim hitreje izdelati čim težje in čim lepše béme ali seneno butaro ter jo prenesti v določen prostor. Te igre so tekmovalci poznali, za zadnjo pa so izvedli tik pred aktivnostjo. Organizatorji so jim v kup sena skrili drobne lesene predmete. Po določenem času iskanja so za najdene reči prišteli nove točke. Nekaj sreče in znanja je pripomoglo, da je z rahlo prednostjo zmagala domača ekipa.

Za kulturni utrinek so poskrbeli plesalci Folklorne skupine TD Sovodenj, za ples pa ansambel.

Milka Burnik

Osnovnošolci dobro poznajo kraje, iz katerih prihajajo

OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas je letos ponovno gostila zanimiv in poučen kviz Kako dobro poznaš svoj kraj?, ki ga je tretje leto zapored organiziralo Turistično društvo (TD) Gorenja vas. Ekipe osnovnošolcev iz Gorenje vasi in Poljan sta se pomerili v poznavanju geografije, zgodovine, turizma, športa in gospodarstva občine.

Foto: Dušan Škrlje

Ekipe OŠ Ivana Tavčarja iz Gorenje vasi (druga z leve) je letošnja zmagovalna ekipa na kvizu Kako dobro poznaš svoj kraj?

Ekipe v sestavi petih članov sta morali poznati tudi znane osebnosti, ki so s svojim delovanjem na različnih področjih pustile pečat in ime naših krajev ponesle širom Slovenije ter izven nje. Največ znanja je tokrat pokazala ekipa Gorenje vasi v sestavi Urša Jezeršek, Martin Klemenčič, Sara Primožič, Hana Šturm in Ana Tavčar. Kot pojasnjuje predsednik TD Gorenja vas Zvone Bašelj, za udeležbo na tovrstnem

kvizu ni posebnih pogojev: »Vsaka šola ima svojega mentorja, ki izbere učence, in nato se skupaj pripravljajo na kviz. Vprašanja sestavijo člani društva, nekateri med njimi nato na samem kvizu sodelujejo kot komisija, ki spremlja potek kviza.« Drugouvrščeno ekipo OŠ Poljane so sestavljali Tina Dolenc, Karin Eržen, Eva Krek, Klara Rakovec in Maruša Stanonik. Tekmovalci so prejeli priznanja za udeležbo in

čokolado. Organizator se je z manjšo pozornostjo zahvalil tudi mentoricama Mirjam Šinkovec in Sonji Homec za sodelovanje in spodbujanje mladih glav. »Ideja za organizacijo kviza se mi zdi super, saj učenci preko priprav na kviz še bolj spoznajo domače kraje ter se v teme poglobijo in razmišljajo o njih,« je po kvizu povedala mentorica Sonja Homec iz OŠ Poljane. Po mnenju Mirjam Šinkovec bi na kvizu lahko sodelovala še kakšna ekipa več. »Glede na številne obveznosti, ki učence čakajo proti koncu šolskega leta, bi morda bilo smiselno kviz organizirati nekoliko prej,« je predlagala Šinkovčeva, ki prav tako podpira idejo o kvizu, saj je med učenci dobro sprejet.

Ravnatelj Izidor Selak in Metka Debeljak sta mnenja, da je kviz dobro pripravljen in da bi ga bilo potrebno organizirati vsako leto oziroma stremeti k temu, da bi postal tradicionalen. »Tega si želimo tudi v društvu, saj s tem na nek način pripomoremo tudi k večjemu poznavanju domačih krajev in občine pri mlajših generacijah. Naj poudarim, da so vprašanja na kvizu takšna, ki jih v osnovnošolskem programu ni, tako lahko sodelujoči kot obiskovalci skozi kviz pridobijo nova znanja o občini, ki bi jih moral imeti vsak zaveden občan,« je še povedal Bašelj.

Lidija Razložnik

Na 14. Večeru slovenskih viž v narečju slavil Joc bend

Foto: arhiv ansambla

Hotaveljski kvintet je nastopil kot drugi.

Radio Sora je že 14. festival narodnozabavne glasbe tokrat pripravil pri zamejcih v Zgoniku (tržaškem zaledju). 12 ansamblov, ki so se predstavili z novimi skladbami v različnih narečjih, se je skupaj z avtorji potegovalo za več nagrad. Nastopili sta tudi dve zasedbi iz Poljanske doline. Obe sta se predstavili s skladbama v poljanskem narečju. Hotaveljski kvintet se je predstavil s skladbo Prou lep' je jet (avtor besedila je David Mohorič, avtor glasbe in aranžmaja pa Blaž Jenkole). Fantje so skoraj uspeli prepričati občinstvo, a po glasovih so se uvrstili za Joc bendom, ki je premočno

slavil s skladbo Japka za bajta (avtor besedila je Matej Ferlan, glasbo in aranžma pa je prispeval Jožef Videgar) in za nagrado občinstva prejel prehodni pokal – lesen kip Vandrovčka, delo kiparja in slikarja Petra Jovanoviča. Obe zasedbi sta pričarali prijetno vzdušje, saj sta v Zgonik vsaka s svojim avtobusom peljali svoje navijače.

Nagrado strokovne komisije je sicer prejel tržaški ansambel Ano ur'co al pej dvej za skladbo Adijo Marička in si prislužil nagrado in plaketo Škofje Loke za najboljši nastop v celoti. Nagrado za najboljšo melodijo je strok-

ovna komisija dodelila Jožetu Skubicu, avtorju skladbe P'r n's je žeja duma, ki jo je v pivškem narečju predstavil ansambel Akordi. Nagrado za najboljšo narečno besedilo je strokovna komisija pripisala Francu Ankerstu za v gorenskem narečju napisano pesem Muskontarska bogatija, ki jo je zapel ansambel Vrisk. Društvo pesnikov slovenske glasbe je v sodelovanju z Občino Zreče podelilo Vodovnikovo nagrado. Plaketo je letos prejela priznana tekstopiska in članica Društva pesnikov slovenske glasbe Barbara Kolarič.

D. P.

Foto: Blaž Potocnik, Radio Sora

Joc bend – zmagovalci po izboru občinstva z Vandrovčkom v narečju

Stičišče kakovosti in navdiha

Center DUO – prostor drugačne 'sorte'

Center Domače in umetnostne obrti (DUO) ali Rokodelski center je drugačen prostor. Predstavlja vez med preteklostjo in sodobnostjo, njegovo poslanstvo pa je ohranjanje bogate rokodelske tradicije ter prenosov rokodelskih znanj na vse generacije. Kljub temu da je majhen, je prava zakladnica znanja, sodelovanja, dogajanja in estetike.

Foto: Jana Kuhar

Glinasti relief Lidije Debelak

Rokodelski center DUO Škofja Loka na Mestnem trgu je del Razvojne agencije Sora in se je skozi leta delovanja spontano razvil v nekakšen medgeneracijski prostor, v katerem ima človek možnost spoznati kakovostne izdelke in pridobiti staro rokodelsko znanje, prikazano v sodobni pojavnosti. Skozi razstave, rokodelske delavnice in tečaje skušamo ljudi opomniti in jim približati modrosti, ki so se na našem prostoru oblikovale skozi generacije in stoletja. Sledenje starim,

preizkušenim znanjem, njihovo umeščanje v sodobni čas in iskanje novih uporabnosti rokodelskih tehnik je pot za razvoj domače in umetnostne obrti, ki jo ustvarjajo tudi naši rokodelci, člani Sekcije domače in umetnostne obrti na Območni obrto-podjetniški zbornici Škofja Loka.

Del aktivnosti, ki jih izvajamo v Rokodelskem centru DUO, predstavlja tudi prodajni prostor izdelkov članov Sekcije DUO na OOO Škofja Loka. Vsi izdelki so nosilci certifikata Art&Craft Slovenije, ki ga posebna komisija Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije dodeljuje rokodelcem, ki sledijo merilom kulturne dediščine, kakovosti, uporabe naravnih materialov, ročne izdelave in celovitosti izdelkov. Posebnost prodaje teh izdelkov je v sistemu direktne prodaje, ki smo ga oblikovali in temelji na solidarnosti ter sodelovanju. Vsi izdelki so javnosti dostopni brez marž, saj jih prodajamo direktno od posameznih

RAZVOJNA
AGENCIJA
SORA d.o.o.

Poslovno podpirni
Center za občine:
Škofja Loka
Zelenik
Gorenja vas - Poljane
Žiri

Foto: Jana Kuhar

Dražgoški kruhek Cirile Šmid

rokodelskih mojstrov in mojstric. Ker pa sodelovanje vedno vključuje najmanj dve strani, se tudi rokodelski mojstri aktivno vključujejo v dejavnosti in program Rokodelskega centra. S širjenjem svojega dragocenega znanja predstavljajo živo vez med preteklostjo in sedanjostjo ... Z njimi pa se lahko srečate tudi vsako sobotno dopoldne, ko so v Rokodelskem centru DUO prisotni in na voljo vsem obiskovalcem.

Z vsemi aktivnostmi, s katerimi skrbimo za ohranjanje in prenos tradicionalnih rokodelskih znanj, skušamo pokazati, da kljub pretirano potrošniškemu načinu življenja še vedno obstajajo drugačne poti. S sodelovanjem, vzajemnim delom in z obračanjem nazaj k svojim koreninam ustvarjamo prostor kvalitete in navdiha.

Vabljeni v Rokodelski center DUO na Mestni trg, kjer so vrata vedno odprta.

Kati Sekirnik,

Rokodelski center DUO Škofja Loka

V Lučinah se spet dogaja

Foto: iz arhiva društva

Utrinek z EKO delavnice

Ponovno smo obudili Kulturno-umetniško društvo Zala Lučine, ki je vrsto let združevalo krajanje, v zadnjih desetletjih pa je bilo malce manj aktivno. Začetek »nove sezone« smo

obeležili z občnim zborom v februarju ter takoj začeli z zanimivimi dejavnostmi.

Do začetka junija smo organizirali filmske večere, dramska skupina pa je začela vaditi za

gledališko igro, ki bo skupaj s srečanjem vseh nekdanjih članov KUD na sporedu jeseni. Izvedli smo tudi tri ustvarjalne delavnice za otroke, na katerih je posamezno delavnico povezovala aktualna tema. Na prvi delavnici smo se zabavali ob izdelavi pustnih mask, na drugi pa smo velikonočne praznike obeležili s papirnatimi torbicami v obliki zajčkov. Otroci so bili veseli ustvarjalne popestritve koncev tedna in na podlagi njihovega navdušenja smo se odločili, da bo tretja delavnica združila ustvarjanje in skrb za okolje. EKO delavnica, ki smo jo izvedli sredi maja, je odlično uspela. Otroci so ob pravlji EKO kralj najprej ugotavljali, kako pomembna je narava, delili svoje izkušnje in mnenja o varčevanju z energijo ter za konec izdelali še »šparovček« iz odpadnih materialov.

KUD-ovci, veseli sodelovanja otrok in krajanov, vneto pripravljamo nove delavnice ter različne aktivnosti društva. Najdete nas lahko tudi na naši facebook strani: Kud Zala Lucine. Se vidimo!

Ekipa KUD Zala

Prejeli priznanje za Družinam prijazno planinsko kočo

Tradicionalni spominsko-rekreativni pohod na Blegoš, letos že 38. zapored, ki ga PD Gorenja vas organizira v sodelovanju s PD Škofja Loka, je bil v znamenju slabega vremena.

Kulturni program na že 38. spominsko-rekreativnem pohodu na Blegoš so sooblikovali člani planinskega krožka OŠ Poljane, Suzana Debeljak, Tilen Mrak in Lara Cankar.

Kljub temu se je na Blegošu zbralo nekaj manj kot 300 planincev, ki so med drugim lahko prisluhnili krajšemu kulturnemu programu. PD Gorenja vas vsako leto podeli priznanja planincem za 20., 25., 30. in 35. udeležbo. Za 20 pohodov so priznanja prejeli Janez Žakelj, Ivanka Zadnikar in Danilo Pajer. Vinko Oblak, Metod Demšar, Franc Kogovšek, Marjan Kovačič, Milan Oblak, Lojze Koblar so prejeli priznanje za 25 pohodov. 30 vpisov so zabeležili Ciril Pleško, Franjo Verhovnik, Marjan Lukman, Srečko Nedižavec, Marija Boštar in Marjan Oblak. Priznanje za 35 pohodov je prejel Janko Potočnik. Kulturni program je pripravil in z besedo sooblikoval Valentin Bogataj,

nastopili pa so harmonikarica Anja Koračin, kvartet Žabarji ter otroci planinskega krožka iz Poljan pod mentorstvom Alenke Jelovčan in Katje Zorko. Slavnostni govornik Miro Eržen, podpredsednik PZS in direktor planinskega muzeja v Mojstrani, se je v slavnostnem govoru zahvalil in poklonil vsem generacijam, ki so v dosedanjem obdobju delovanja PD Gorenja vas društvo ustanovile in ga vodile na njegovi uspešni razvojni poti: »Iskrena zahvala tudi vsem članom PD Gorenja vas, ki so ali še prispevajo svoj delež pri dejavnostih društva, da se le-to danes lahko s ponosom ozira na prehojeno 40-letno pot in z optimizmom zre v prihodnost. Prepričan sem, da bo društvo ob

tako prizadevnem delu uspešno delovalo tudi v bodoče.« V okviru 38. spominsko-rekreativnega pohoda na Blegoš je koča na Blegošu prejela certifikat 'Družinam prijazna planinska koča', ki ga podeljuje Planinska zveza Slovenije. Na prireditvi je sodelovalo tudi Jamarsko društvo Gorenja vas, ki je pripravilo varovan ogled enega od bunkerjev Rupnikove linije, pred kočo pa so pripravili vrvi, na katerih so lahko pohodniki preizkusili svoje plezalske spretnosti. V šotoru pod kočo je Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana v preventivne namene opravljalo meritve krvnega pritiska, srčnega utripa in sladkorja.

Več o dogajanju na društvu na spletni strani www.pdgorenjivas.si.

Lidija Razložnik

Podjetno v svet podjetništva

Regionalna razvojna agencija Gorenjske (BSC Kranj) je pred kratkim objavila drugi Javni poziv za vključitev desetih mladih visoko izobraženih brezposelnih oseb v operacijo Podjetno v svet podjetništva 2014 v gorenjski regiji (občine Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Gorje, Jesenice, Jezerško, Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Trzin, Železniki, Žiri in Žirovnica). Operacija mladim, ki imajo podjetniške ambicije, ponuja priložnost usposabljanja, mreženja z že uveljavljenimi podjetniki in pomoč pri uresnitvi lastne podjetniške ideje v času 4-mesečne zaposlitve na BSC Kranj. Celoten poziv in razpisna dokumentacija sta objavljena na spletni strani www.bsc-kranj.si. Rok za prijavo je 4. julij 2014 do 12. ure.

PD Gorenja vas

Akcija Prijatelji Jelenc iz leta v leto beleži več vpisov

Maja je Planinsko društvo (PD) Gorenja vas zaključilo s tretjo izvedbo akcije Prijatelji Jelenc, katere cilj je, da planinci v enem letu oziroma od 1. novembra do 1. maja dosežejo čim več vzponov na Blegoš po označeni planinski poti mimo Jelenc. Vpisna knjiga je letos zabeležila največ vpisov do sedaj, in sicer 918, v akciji je sodelovalo 140 udeležencev, od tega 62 planink.

Letošnjo izvedbo akcije je zaznamoval žledolom v začetku februarja. Tako je bilo zavetišče dva vikenda oziroma dva tedna zaradi podrtega drevja zaprto. Ko so se vremenske razmere umirile in nevarnost nesreč zmanjšala, so planinci pričeli z urejanjem oziroma odpiranjem planinskih poti. »Odsek iz Leskovec do Ogradov smo očistili skupaj z domačini – lastniki gozdov. Naprej, proti Jelencem, pa smo pot čistili sami. V obeh primerih smo se najprej dogovorili z lastniki gozdov, tako domačini iz

Leskovec kot tudi z Gozdnim gospodarstvom Tolmin, v izogib dodatni škodi. Še enkrat bi se rad zahvalil vsem sodelujočim v akcijah, domačinom iz Leskovec – Rempečarjevim in Novaškovim, Pavletu Razložniku, ki je kot predstavnik Civilne zaštite poskrbel za usklajevanje in obveščanje o akcijah, članom planinskega društva, ki so sodelovali pri čiščenju, ter Radu Filipiču iz Pluženj, ki nam je kot prostovoljec priskočil na pomoč,« je pojasnil predsednik društva Darko Miklavčič. Sicer pa

so v društvu veseli, da je omenjena akcija med ljudmi tako dobro sprejeta. »Cilj akcije že od vsega začetka ni le povečati obisk v zavetišču, ampak narediti planinske poti iz Volake, Leskovec, Čabrač med gorniki in obiskovalci Blegoša bolj prepoznavne, saj se je za vzpon na Blegoš iz bolj poznanega in lažje dostopnega Črnega kala potrebno manj potruditi, kakor pa iz zgoraj omenjenih izhodišč,« še pove predsednik PD Gorenja vas. V sezoni 2013/2014 je bilo tako možno zbrati maksimalno 53 vpisov, 50 vpisov in 1. mesto je osvojil Pavle Razložnik. Drugo mesto si delita Darko Miklavčič in Niko Franko s 47 vpisi, na tretje mesto se je uvrstil Marko Purgar z 42 vpisi. Najbolj vztrajne pohodnike je PD Gorenja vas tudi nagradil s praktičnimi nagradami.

Lidija Razložnik

Letos so privabili tudi tuje tekače

Simon Alič je ponovno, že petič zapored, dokazal, da je v gorskem teku/hoji iz Kopačnice na Blegoš in nazaj nepremagljiv. Trasa tekmovanja je bila nekoliko spremenjena zaradi preteklih vremenskih razmer, kar tekačem ni predstavljajo večjih težav. Tako kot tekači iz leta v leto postajajo boljši in hitrejši, tako je tudi vsaka izvedba KBK-ja uspešnejša.

KBK je bil letos že drugič tudi ena od postaj Pokala primorskih gorskih tekov in prvi cvet Pušeljca gorskih tekov, ki združuje organiza-

torje tekov iz Poljanske in Selške doline ter Baške grape. Sledijo mu Gorski maraton štirih občin (GM4O), Ratitovec in Črna prst.

Foto: Lidija Razložnik

Zastavo Pušeljca je Boštjan Jezeršek (desno) predal Branetu Čenčiču, predsedniku Atletskega društva Železniki (na sredi). KBK-ju je namreč sledil tek na Ratitovec. Skrajno levo je Jože Dakskobler, direktor GM4O.

Udeležba na letošnjem KBK-ju je bila rekordna, in sicer nekaj manj kot 170 tekačev, med njimi tudi štirje Italijani. Absolutni zmagovalec KBK-ja je s časom 1:14:01 postal domačin Simon Alič (ŠD Nanos), sledila sta mu Rok Bratina (KGT Papež – Salomon) s časom 1:19:02 in Lenart Oblak (SK Brdo) s časom 1:20:07. Med ženskami je slavila domačinska Valerija Mrak (AD Posočje) s časom 1:30:46, sledili sta ji Ana Čufer (Primorski gorski teki) s časom 1:31:12 in Jana Bratina (ŠD Nanos) 1:32:24. Najboljši trije tekači v vsaki kategoriji so bili nagajeni s tradicionalnimi praktičnimi nagradami, domačimi dobrotami: kruhom, ocvirkovko in potico. Tako Alič kot Mrakova sta dokazala, da na KBK-ju nimata konkurence in da jima nekoliko spremenjena in težja proga ne predstavlja težav. Tek se udeležuje vedno več domačinov, hkrati pa imamo tekače, ki se KBK-ja udeležujejo že od prve izvedbe dalje.

»Z letošnjo izvedbo KBK-ja sem zadovoljen. Število tekačev se je povečalo, prvič so se tekme udeležili tujci, deležni smo bili veliko pohval ... Proga je bila zaradi žledoloma za odtenek težja in nekoliko daljša, bo pa najbrž taka ostala tudi naprej,« je povedal idejni vodja KBK-ja Boštjan Jezeršek. Dodal je še: »Pri Pušeljcu smo se zbrali organizatorji, ki v sodelovanju in pozitivnem razmišljanju vidimo prihodnost za tovrstne prireditve, in v tej luči je tudi tako ime več kot na mestu. Biti v taki družini pomeni, da lahko pričakujemo večjo udeležbo tudi v bodoče, da bodo tekme še bolj zanimive ... Obenem nas obvezuje, da se trudimo pri sami izvedbi in organizaciji in da opravičimo svoj sloves.«

Na prireditvenem prostoru se je tudi tokrat dogajalo, celo muhasto vreme obiskovalcev ni odgnalo domov. Med drugim so lahko pokušali domače dobrote Nežke Demšar, kmetije Andrejon ter kmetije Matic.

Lidija Razložnik

Po nekaj letih premora spet Dan šmarnic na Slajki

V Turističnem društvu Slajka so v novem upravnem odboru sklenili, da 18. maja po nekaj letih premora ponovno organizirajo Dan šmarnic. Na izredno razgledno točko nad Hotavljami, Slajko, je kljub slabemu vremenu prišlo kar nekaj ljudi. Več kot 40 otrok se je udeležilo tudi otroških delavnic. Janez Demšar, novi predsednik društva, je vesel: »To vsekakor pomeni, da je rdeča nit, ki smo jo vzpostavili, prava in jo je potrebno samo še dograditi in v prihodnje peljati naprej.« Za glasbo in zabavo je poskrbel del Hotaveljskega kvinteta skupaj z legendo Hotavelj Heronom Šubicem.

TD Hotavlje

Izpred cerkve svetega Lovrenca je pohodnike po novi poti na Slajko popeljal Janez Potočnik (prvi z leve).

Foto: Denis Bozovičar

Divja hrana na našem krožniku

Na prijazno vabilo prijateljic sem se odzvala v zadnjem trenutku in ni mi žal za udeležbo na spoznavanju divjih rastlin z velikim strokovnjakom Dariom Cortesejem. Velik ljubitelj narave, prijaznih, toplih ljudi, čiste narave in še bi lahko naštevali. V življenju je napisal mnogo knjig in člankov, naredil veliko kvalitetnih fotografij, sestavil ogromno receptov z divjo hrano in vodil poučne delavnice. Na eni od teh smo bile tudi me in spoznale del narave in njene koristne, uporabne lastnosti.

Hrana, ki so jo kmetje in jo še nabirajo za purjse, kokoši, koze ... v gozdu in na travnikih, je prav tako užitna tudi za človeka, celo dvakrat do štirikrat bolj od tiste na vrtu, kajti v divjih rastlinah je več rudnin kot v vzgojenih. V gospodinjstvih se poslužujemo celo vitaminskih dodatkov in antioksidantov, ki jih kupujemo v trgovinah in lekarnah, v gozdu pa nas vse to čaka brezplačno. Pogankji koprive vsebujejo trikrat več vitamina C kot limona, več kalcija kot mleko, veliko rudnin. Lahko jih jemo samostojno, lahko drobno narezane v solati, v skutu in kisli smetani, v jogurtu, zakuhamo jih v juho, posušimo in drobno zmlete koprivine liste dodajamo jedem. Primerne so za tiste, ki ne marajo mesa, kajti vsebujejo veliko beljakovin. Dario pravi, da zdrava hrana raste povsod okrog nas, le prepoznati, nabirati in uporabljati jo je potrebno. Mogoče smo to plat prehranjevanja zapustili zaradi prehitrega tempa življenja, mogoče se bomo zaradi varčevanja še z veseljem vrnili nazaj k naravi.

Pisana družčina užitnih divjih rastlin na krožniku

Na sprehodu proti Sv. Jakobu smo spoznali kar lepo število rastlin, ki smo jih na drobno narezali in vmešali v grški jogurt, skutu, zalili z oljem in posolili. Nabrali smo regačico, ki jo vsi preganjamo z vrtov, predvsem zelo rada raste pod grmi ribeza in med malinami. Na Kartarini smo opazili šmarnico, ki je zelo podobna čemažu in razložil nam je razliko med obema. Nevarno je tudi, da jo zamenjamo za podlesek,

ker včasih raste vmes, zato ne smemo nabirati čemaža, kot bi šli na žetev. V naravi je zelo malo strupenih rastlin, a vsako leto zaradi uporabe napačno nabrane divje hrane umre nekaj ljudi. Navadna smrdljivka je podobna regratu in ima okus in vonj krompirja. Nabrali smo jo kar precej in okus v pripravljenem namazu je bil odličen. Socvetje klasastega repuša in šoisherjevega repuša lahko jemo v gozdu, tudi v solati, ki jo popestri lepa vijolična barva. Če hodimo po svetu, je na vseh celinah vse, kar je podobno regratu, užitno. Škratno redeča zajčica je kot radič, nekoliko grenka, ima veliko grenčin, je rudninsko bogata, ima veliko vitaminov, dobra je za čiščenje telesa. Okusili smo dežen, ki se loči od ostalih krebuljic po obliki listov, ki so res zelo veliki. List smo odrezali in olupili kot rabarbaro. Ni posebnega okusa, a s kislo smetano bi se dalo jesti tudi ta stebelca.

Okusne v solati, juhi, namazu ali fitalji ...

Rman in bezeg lahko uporabimo za fitaljo. Nabirali smo še trpotec, črno deteljo, mlade cvetove ivanjščic. Kitajci gojijo krizanteme za solate in ne za okrasne šopke. Rdeči ovoj tise je užiten, a ne bi priporočala, ker je tisa sicer zelo strupena. Mrtve koprive so nas pozdravljale izpod poti in njihove cvetove in cvetove travniške kadulje smo dali za okras k našemu namazu. Nad potjo je bilo polno kumine, ki je okus zelo izboljšala. Če hočemo gobovo juho, pa smo brez gob, lahko goste prinesemo okrog in v juho namesto gob dodamo trpotčeve cvetove in okus je enak. Kozja brada zjutraj cveti,

popoldne se zapre, popki so užitni, zelo rade jo imajo tudi srne. Tu smo dobili tudi šparnico, ki ima drobne rumene cvetove in njen okus je podoben redkvici, prav tako je izboljšala okus naši večerji. Ti cvetovi so podobni cvetovom brstičnega ohrovtu in kitajskega zelja. Če vam cveti in ne boste vsega porabili za semena, si cvetove dajte med zeleno solato.

Za zdravje tudi gibanje, radovednost in topli odnosi

Samonikle, divje rastline imajo pozitivne učinke na prehrano in zdravje človeka, toda prehrana ni edini vir zdravja. Dario pravi, da so pomembnejši elementi od hrane gibanje, radovednost in toplina človeških odnosov. Uživali smo na sprehodu po prelepem delu Polhograjskih dolomitov, od koder sega pogled na celotno Ljubljansko kotlino. Na zaključku delavnice smo na robu travnika pripravili okusen namaz, se imeli čudovito, poklepetali, se spoznavali in izmenjali recepte ter izkušnje.

Jana Rojc

Kam junija in julija?

- 24. junij ob 20. uri: **Gasilska veselica z ansambloma Hotaveljski kvintet in Mambo Kings** na Šinkucovem travniku. Organizira PGD Hotavlje.
- 25. junij ob 6. uri: **Pohod k poljanskim podružnicam**. Odhod izpred farne cerkve v Poljanah. Dodatne informacije na telefonski številki 041/351-284 (Majda). Organizira KS Poljane.
- 25. junij ob 8. uri: **Kolesarjenje k poljanskim podružnicam**. Odhod iz centra Poljan. Dodatne informacije na telefonski številki 031/461-888 (Tone). Organizira KS Poljane.
- 25. junij od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu Škofja Loka. Organizira RAS.
- 25. junij: **Turnir v košarki (trojke)** na Sovodnju. Dodatne informacije in prijave pri Urbanu Jezeršku na telefonski številki 040/590-983. Organizira ŠD Sovodenj.
- 28. junij ob 9. uri: **Pohod in srečanje z gorenjskimi društvi po Poti treh gradov**. Zbirno mesto na parkirišču pri Tehniku. Dodatne informacije na telefonski številki 051/486-462 ali 031/562-287. Organizira Društvo diabetikov Škofja Loka.
- 28. junij: **ŠvicBol - turnir v floorballu za člane** na igrišču OŠ Poljane. Dodatne informacije in prijave do 25. junija pri Luki Lavtarju na telefonski številki 031/735-330 ali po e-pošti luka.lavtar@gmail.com. Organizira ŠD Poljane.
- 29. junij: **ŠvicBol - turnir v floorballu za U15** na igrišču OŠ Poljane. Dodatne informacije in prijave do 25. junija pri Luki Lavtarju na telefonski številki 031/735-330 ali po e-pošti luka.lavtar@gmail.com. Organizira ŠD Poljane.
- 28. junij popoldan: **Meddruštveno srečanje članov DU Žiri, Idrija, Cerkno, Gorenja vas in Sovodenj na Ermanovcu**. Organizira DU Sovodenj.
- Do konca junija: **Razstava: Vodni svet** v gostilni Pr' Sedmic. Organizira KUD Trata Gorenja vas.
- 2. julij od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu Škofja Loka. Organizira RAS.
- 3. julij: **Planinski izlet na Dobrčo (1634 m)**. Izhodišče poti je Brezje pri Trziču. Lahka, označena pot, hoje je za 5 h. Dodatne informacije in prijave pri Valentinu Bogataju na telefonski številki 040/377-356. Organizira upokojenska sekcija PD Gorenja vas.
- 4. julij ob 20. uri: **Slavnostna akademija ob 60-letnici PGD Sovodenj** v dvorani Zadrúžnega doma na Sovodnju. Organizira PGD Sovodenj.
- Do 4. julija: Razstava: **Extempore Iveta Šubic** v Kulturnem centru slikarjev Šubic. Organizira Kulturni center slikarjev Šubic.
- 5. julij ob 18. uri: **Gasilska parada ob 60-letnici PGD Sovodenj in veselica z ansamblom Donačka**. Organizira PGD Sovodenj.
- 5. julij ob 18. uri: **Razstava slovenskih gasilcev – slikarjev ob 120-letnici PGD Poljane** v Kulturnem centru slikarjev Šubic. Razstava na ogled do 28. julija. Organizirata PGD Poljane in Kulturni center slikarjev Šubic.
- 6. do 11. julij: **Oratorij za osnovnošolce**. Organizira župnija Trata – Gorenja vas.
- 6. julij: **Jubilejni vzpon na Blegoš v počastitev 40-letnice PD Gorenja vas**. Lahka, nezahtevna pot. Potek poti: Suša–Prva ravan–Blegoš–Jelenci. Dodatne informacije in prijave pri Dragu Trčku na telefonski številki 031/364-859. Organizira PD Gorenja vas.
- 6. julij ob 11. uri: **37. srečanje podeželskih žena na Blegošu**. V primeru slabega vremena je dogodek prestavljen na 13. julij. Organizira Društvo podeželskih žena Blegoš.
- 7. do 12. julij: **Poletna šola glasbe** v Kulturnem centru slikarjev Šubic. Dodatne informacije in prijave do 29. junija na telefonski številki 041/759-621 ali 041/672-607. Organizira KUD Glasbene muze.
- 9. julij od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu Škofja Loka. Organizira RAS.
- 12. julij od 8. do 12. ure: **Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov** na trgu Ivana Regna v Gorenji vasi. Organizira RAS.
- 12. julij od 9. do 18. ure: **10. LUFT** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Dodatne informacije na www.luft.si. Organizira KUD LUFT.
- 14. do 19. julij: **Poletna šola glasbe** v Kulturnem centru slikarjev Šubic. Dodatne informacije in prijave do 29. junija na telefonski številki 041/759-621 ali 041/672-607. Organizira KUD Glasbene muze.
- 16. julij od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu Škofja Loka. Organizira RAS.
- 17. julij: **Kolesarska dirka na Stari vrh – Pokal polanskih puklov**. Dodatne informacije in prijave pri Andreju Dolencu na telefonski številki 031/316-681. Organizira ŠD Poljane.
- 19. julij ob 9.30 uri: **Ustvarjalna delavnica: Ustvarjanje iz odpadnih materialov** v Kulturnem centru slikarjev Šubic. Vodi Dragica Toplišek Tušar. Dodatne informacije in obvezne prijave do 17. julija pri Borisu Oblaku na telefonski številki 031/394-751. Organizira Kulturni center slikarjev Šubic.
- 20. julij: **Planinski izlet na vrh Ljubelščice (Triangel)**. Pot je zahtevna, čas hoje 6 h. Dodatne informacije in prijave pri Cenetu Črešnvarju na telefonski številki 031/768-898. Organizira PD Gorenja vas.
- 23. julij od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu Škofja Loka. Organizira RAS.
- 25. julij ob 19. uri: **Slavnostna akademija ob 120-letnici PGD Poljane**. Organizira PGD Poljane.
- 26. julij: **Planinski izlet na Jalovec (2645 m)**. Dvodnevni izlet, pot je zahtevna. Čas hoje je 6 + 6 h. Hrana in pijača iz nahrbtnika in v koči (zavetišče pod Špičko). Zaželjena pravočasna prijava zaradi rezervacij nočitev. Dodatne informacije in prijave pri Jaki Trčku na telefonski številki 051/356-566. Organizira PD Gorenja vas.
- 26. julij: **Kolesarska dirka na Pasjo ravan – Pokal polanskih puklov**. Dodatne informacije in prijave pri Mihi Aliču na telefonski številki 031/607-479. Organizira ŠD Špič Lučine.
- 26. julij ob 19.30 uri: **Praznik žetve na Žirovskem Vrh: Domača kmečka igra »Ohcet bo«** avtorice Antonije Oblak in veselica z Ansamblom Gadi. Organizira TD Žirovski Vrh.
- 27. julij: **Praznik žetve na Žirovskem Vrh: Bogat etnološki program s prikazom kmečkih opravil v času žetve, prikaz novih kostumom FS Zala in FS Škofja Loka v okviru projekta Bogastvo babičine skrinje, stojnice, razstava likovnih del, številni gostje ter veselica z ansamblom Galop**. Ob 19. uri ponovitev kmečke igre »Ohcet bo«. Dodatne informacije pri Luciji Kavčič na telefonski številki 031/693-731. Organizira TD Žirovski Vrh.
- 27. julij ob 15. uri: **Gasilska parada ob 120-letnici PGD Poljane in veselica z ansamblom Roka Žlindre**. Organizira PGD Poljane.
- 30. julij od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu Škofja Loka. Organizira RAS.

Kolesarji bodo letos morali opraviti kar s petimi vzponi

Pokalu polanskih puklov (PPP), vzponom na Stari vrh, Pasjo ravan, Javorč in Blegoš, se letos pridružuje še peti pukl, Lubnik. Osnovni moto pokala ostaja enak, in sicer kolesarjem predstaviti lepote in zanimivosti Škofjeloškega hribovja.

Pokal polanskih puklov se zaključi z vzponom na Blegoš. Slika je z lanskoletnega starta izpred Zadrufnega doma na Hotavljah.

Organizatorji želijo spodbuditi domačine, da bi se več ukvarjali s kolesarjenjem, ki je eden izmed bolj razgibanih športov. Kot pojasnjuje Niko Stržinar iz Športnega društva Marmor Hotavlj (ŠDMH), je pokal namenjen popularizaciji kolesarstva v dolini: »S pokalom želimo Poljansko dolino predstaviti tudi kot turistično destinacijo za kolesarjenje, pohodništvo ter ostale športne aktivnosti, ki jih narava nudi.« Prvi vzpon v organizaciji ŠD Poljane na Stari vrh bo 19. julija, teden kasneje, 26. julija, ŠD Špik Lučine organizira vzpon na Pasjo ravan. 16. avgusta se bodo kolesarji pomerili na vzponu na Javorč v organizaciji ŠD Sv. Urban. Novost, vzpon na Lubnik, katerega proga je dolga 10 km, bo ŠD Škofja Loka organiziralo 14. septembra. PPP pa se bo že tradicionalno zaključil z najdaljšo progo, vzponom na Blegoš, v organizaciji ŠDMH. Za udeležbo na pokalu nista potrebni posebna prijava ali vplačilo startnine, velja oblika, način prijave in startnina, kot jo ima posamezni organizator vzpona. Ena izmed novosti pokala je tudi paketna – cenejša, enkratna prijava na vseh pet pokalov, ki znaša šestdeset evrov in jo je mogoče potrditi s plačilom na TRR ŠDMH do 17. julija oziroma na prijavi službi prvega vzpona. Dodatne informacije so na voljo pri ŠDMH ali pri organizatorju posameznega vzpona oziroma na spletnih straneh društva.

Lidija Razložnik

Viso(š)ki cilji

Na Visokem je zadnji dan v maju potekal 16. Visoški tek. Dogodek, ki vsako leto privabi udeležence in obiskovalce iz vseh koncev Slovenije, je tudi letos dosegel cilje organizatorjev. Tek se je udeležilo rekordnih 321 tekačev in tekačic, poleg tega pa še skoraj dvakrat toliko gledalcev in navijačev.

Medtem ko so se otroci pomerili v teku na 350, 700 in 1000 metrov, je odrasle čakala dobrih deset kilometrov dolga proga. V cilj le-te je prvi pritekel domačin in rekorder proge Peter Oblak s časom 32 minut in 33 sekund. V ženski konkurenci je prvo mesto osvojila Petra Race, ki je s časom 37 minut in 39 sekund postavila nov ženski rekord proge.

Ker pa je bil eden od ciljev organizatorjev narediti dogodek čim bolj privlačen tako za tekače kot za gledalce, so poskrbeli za kar nekaj novosti. Letos se je tako tek prvič merilo s čipi. Poskrbljeno je bilo za vodeno ogrevanje in animacijo ter delavnice za otroke. Visoko je zopet obiskal Ivan Tavčar in podelil nagrade absolutnima zmagovalcema, ki sta se pripeljala v kočiji. Kdor pa je želel, se je lahko tekom prireditve ustavil tudi pri stojnicah Pekarne

Poljane in TD Gorenja vas in tam poskusil pekovske dobrote ali pa se najedel pečenega krompirja.

Letos je torej Visoški tek imel krompir. Ciljamo na to, da ga bo naslednje leto še več.

ŠD Poljane

Ogrevanje pred startom

Aktivnost za zdravo preživljanje prostega časa

Učenci petega razreda so naredili kolesarski izpit in potrebno jih je spodbuditi k tej aktivnosti. To lahko naredimo delno v šoli, največ besede pri tem pa imajo starši. S kolesarjenjem namreč poskrbimo za svoje zdravje in se družimo.

Na začetku šolskih potepanj s kolesom je bilo zelo malo učencev. Po vzpodbudi s šolsko izkaznico za pridobivanje žigov in z obljubo, da bomo kolesarili tudi v strm hrib, pa so se našli otroci željni kolesarskih dogodivščin. Kolo je dosegljivo vsakomur in tu v naših krajih ga ima vsak otrok in skoraj vsak član družine. Vsak se zna z njim peljati, zato je tako sposobnost potrebno izkoristiti v čim večji meri. Otrok naredi izpit in takrat se lahko vozi po cesti brez spremstva starejše osebe. S seboj mora do štirinajstega leta imeti izpitno izkaznico. Lahko gre v trgovino, v šolo, k prijatelju ... Najbolje je, da starši izkoristijo želje otrok in se skupaj podajo na daljše kolesarske izlete, ki jih v naši dolini ne manjka. Zelo dobro bi bilo, če je otrok tako zainteresiran za kolesarjenje, da si pridobite občinsko kolesarsko izkaznico in v poletnih dneh nabirate žige in na koncu prejmete nagrado, ki jo lahko dvignete v Taverni. Izgubljanja odvečnih kilogramov na kolesu bodo veseli obilnejši člani v družini.

Zdravo za telo in dušo

Kolesarski izleti so lahko družabna srečanja družin s člani enakih starosti, poleg tega pa tudi zdravo preživljanje prostega časa. S kolesarjenjem boste izboljšali kardiovaskularni sistem in prečistili in povečali pljuča. Na začetku je potrebno pričeti s krajšimi razdaljami, saj se mora zadnja plat navaditi na sedež in pridobiti moramo malo kondicije, kajti kolesarska kondicija se razlikuje od planinske in tekaške.

Za nakup kolesa se je potrebno pozanimati pri poznavalcih, pri trgovcih, na internetu in si izbrati takega, da zadosti našim trenutnim potrebam. Mora pa biti brezhibno, kar pomeni, da ima dovolj kvalitetne zavore, menjalnik in

zobnike, ki ne povzročajo težav pri prestavljanju, rezervno zračnico. Kolesar na izletu pa mora imeti s seboj še paket za krpanje zračnic, snemalki za snemanje gum, tlačilko, mobilni telefon, manjši zavoj prve pomoči, rezervna oblačila in oblačila proti mrazu, orodje, kot so ključ in bus in manjši izvijač, ter pijačo. Na kolo nikoli ne sedemo brez čelade ali v natikačih. Z brezhibnim kolesom in ustrezno kolesarsko opremo se lahko brez skrbi odpravimo na zanimive kolesarske izlete. Toliko let kolesarjenja je za mano, pa kljub temu še vedno najdem prelepe koticke za kolesarske užitarje v naši občini in nekoliko čez občinsko mejo. Odkrivamo lahko nove vasi, nove ljudi in pokrajino

z lepim razgledom v dolino. Kolo koristi naši hrbtnici, krepi mišice in kuri kalorije.

Še nekaj napotkov

Kolo je do okolja prijazno, ga ne onesnažuje z raznimi plini, parkirišč zanj je veliko več kot za avto, s takim prevoznim sredstvom veliko privarčujemo. Iz vasi, kjer nismo oddaljeni več kot deset kilometrov od službe, bi se lahko vozili s kolesom. Poskusimo in bodimo zgled našim mladim kolesarjem. Vedno ne gre, a občasno bo že veliko.

Na cesti moramo upoštevati cestnoprometne predpise, ponoči bodimo svetlo oblečeni in ne pozabimo na luč. Na izlet z otroki se vedno podajte daleč stran od glavnih cest. Ugotovite otrokove sposobnosti in prilagodite strmino in oddaljenost od doma.

Med vožnjo naj bo čim več zanimivih postankov, ogled okolice, prigrizek, klepet z domačini, razgled v dolino, opazovanje in poimenovanje hribov. Priporočljivo je imeti zemljevid v torbici ali nahrbtniku. Pred odpravo pa moramo preveriti vreme. Na pijačo nikoli ne pozabimo, najbolj primerna je voda izpod pipe.

Če nam nagaja ob prihodu domov mlečna kislina in dobimo nadležne bolečine v mišicah, si po napornem kolesarjenju privoščimo daljše namakanje v kadi z vročo vodo.

Starši dajajte zgled otrokom in pojdite na kolo, kolesarite z njimi in jih spodbujajte k preživljanju prostega časa v naravi. Ker so pa otroci družabna bitja in si želijo biti v skupini, se primerjati s sovrstniki, celo malo tekmovati med seboj, bomo do konca šolskega leta in v mesecu septembru ter oktobru kolesarili v šolski skupini.

Jana Rojc

25. tradicionalno srečanje krvodajalcev v Veržeju

14. junija je v Veržeju potekalo 25. tradicionalno srečanje krvodajalcev Slovenije, kjer se je zbralo 900 krvodajalcev iz cele države. Srečanje je namenjeno obelžitvi 4. junija, Dneva slovenskih krvodajalcev, ter Svetovnega dne krvodajalstva 14. junija.

Na prireditvi je bil slavnostni govornik predsednik Republike Slovenije Borut Pahor ki je poudaril pomen prostovoljstva, humanosti in solidarnosti, se zahvalil vsem rodovom krvodajalcev, ki nesebično darujejo kri, in izrazil željo, da se v naši družbi ohranijo tradicionalne vrednote solidarnosti.

Generalni sekretar Rdečega križa Slovenije dr. Danijel Starman se je ob tej priložnosti še posebej zahvalil vsem krvodajalkam in krvodajalcem, prostovoljcem Rdečega križa Slovenije, sodelavcem, strokovnjakom, organizatorjem in delodajalcem, ki Rdečemu križu s svojim predanim delom, posluhom, razumevanjem in podporo omogočajo uspešno izvajanje krvodajalstva.

Nekaj dejstev o krvodajalstvu:

V letu 2013 so na Rdečem križu zabeležili 87 090 uspešnih darovanj krvi in priredili 395 predavanj na temo prostovoljnega darovanja krvi; na področju krvodajalstva je sodelovalo 2.459 prostovoljcev, ki so opravili 42.331 prostovoljnih ur. Pridobili so kar 10.622 novih mladih krvodajalcev. Rdeči križ Slovenije je prejel medaljo za zasluge za področje krvodajalstva.

Mobilna aplikacija Daruj kri

Na spletni strani <http://www.daruj-kri.si> je mogoče videti stanje zalog krvi in spremljati obvestila o prihodnjih krvodajalskih akcijah po Sloveniji in na stalnih odzemnih mestih. Vse to pa omogoča tudi mobilna aplikacija, ki je brezplačna in dostopna v trgovini Google play.

Spet veselo in dobrodelno na Slemenih

Foto: Jure Ferlan

Skupina Vprašaj med prvim javnim nastopom

V nedeljo, 15. junija, so se že enajstič zbrali harmonikarji na Slemenih, na travniku ob poti z Gorenjega Brda proti Malenskemu Vrhu, od koder sežejo čudoviti razgledi na Škofjeloško, Cerkljansko in Polhograjsko hribovje. Iz priložnostnega druženja harmonikarjev, ki sta ga pred enajstimi leti organizirala Jože Dolenc

in Tomaž Oblak, se je razvila prireditev, ki popestri poletno dogajanje na Brdih. Letos je organizacijo v celoti prevzelo domače Športno društvo Slemene. Predsednik društva Matej Ržek je povedal, da nadaljujejo tradicijo prireditve, katere namen ni tekmovanje, temveč druženje in predstavitev harmonikarjev, prav

tako je vsako leto poudarjena dobrodelnost. Letos so zbirali prostovoljne prispevke za socialno šibke družine iz naše občine. Prijava za nastop je znašala pet evrov, za kar so nastopajoči dobili še malico in pijačo. Vsak je zaigral skladbo po lastni izbiri. Nastopilo je nad 20 posameznikov in nekaj skupin, med katerimi so poleg igranja na harmoniko in druge instrumente nekateri tudi zapeli. Predstavila se je skupina Bariton frajton (s tremi harmonikami in dvema baritonoma), ena izmed njih je bila skupina Vprašaj, ki je tokrat prvič javno nastopila. Kot je povedal Miha Gantar, basist v skupini, jim ni prišlo na pamet nobeno všečno ime, pa so si nadeli kar to. Za sodelovanje na srečanju so vsi dobili priznanja ŠD Slemene. Udeleženci so bili iz Poljanske doline ter širše okolice, najmlajši je bil še prvošolček, najstarejši pa že nosi osmi križ. S komičnim nastopom sta dogajanje popestrili Cilka Bohinc in Francka Ržek, ustvarjalci iz KUD Trata pa so razstavljali svoje likovne izdelke. Po končanih nastopih harmonikarjev je skrb za zabavo prevzel ansambel Joc bend. Za hrano in pijačo so skrbeli člani ŠD Slemene, za varnost pa gasilci iz PGD Poljane.

Organizatorji se zahvaljujejo lastnici zemljišča, na katerem se dogaja srečanje, da vsako leto odstopi prostor za prireditev, ter vsem, ki kakor koli pripomorejo k uspehu srečanja harmonikarjev.

Jure Ferlan

Tone je letos zakuril lipovo kopo

Oglarjenje je bilo včasih precej pogosto opravilo, ki je ljudem prineslo nekaj zaslužka, predvsem kovače pa oskrbovalo z gorivom za ognjišča. V novjšem času pa je oglje dobrodošel vir energije za peko na žaru.

Vsak oglar, kar jih še je, ima malo po svoje obarvan recept, kako priti do oglja. Kovačev Tone s Sovodnja, Tone More starejši, udejanja svoje izkušnje in najboljše nasvete večih mojstrov. Pred dvema letoma je pri pobiranju bukovega oglja iz zares velike kope napovedal, da je bila zadnja. Pa nas je letos, pri dopolnjenih štiriinosemdesetih letih, znova povabil na ogled v gozd pod Pagonovo domačijo, katere lastniki mu prijazno odstopijo prostor za postavitev kope.

V Cerkljanskem Vrhu je že v lanskem letu dobil lipov les in ga pripravil za letošnje žganje v kopi. Ob pravem času, luni in vremenu posekan, obdelan, sušen in pravilno zložen v kopo, zagotavlja najboljšo preobrazbo polen v oglje. Potrudil se je in za eno od plasti pokrivanja kope namesto smrekovih vej nabral lipovo listje. Želel je pridelati lipovo oglje brez primesi drugih dreves. Kopa ni bila velika, zato je Tone v gozdu preživel le dobre tri dneve.

Lipovo oglje oziroma njegov prah služi kot zdravilo za prebavne težave živine in ljudi. Stari in cenjeni zdravnik Bernik je nekoč izjavil: »Ko bi ljudje to vedeli, bi se lahko velikokrat pozdravili kar sami.« Prav zato je

Tone poskrbel, da 5 m³ lipovega lesa ni končalo v peči, temveč postalo koristen pripomoček za živinorejce in ljudi.

Milka Burnik

Foto: Milka Burnik

Oglarja so obiskali učenci Podružnične šole Sovodnji.

Odgovori na pobude, predloge in vprašanja svetnikov

Objavljamo vprašanja, pobude in predloge, ki so jih svetniki predstavili oziroma zastavili županu in občinski upravi na 22. seji občinskega sveta 10. aprila. Odgovori so uredniško in lektorsko nespremenjeni – so enaki, kot so jih prejeli svetniki v gradivu 23. seje.

Marko Kržišnik

• predlaga posredovanje urgence Cestnemu podjetju za odstranitev štorov na obračališču avtobusa v Podjelovem Brdu ter vpraša, kdo bo poskrbel oziroma financiral sanacijo in odvoz navlake, ostale po žledolomu, predvsem ob regionalni cesti proti Sovodnju.

V zvezi z odstranitvijo plavin ob vodotokih, ki vzdolž Hobovščice še vedno niso počiščene, smo poslali poziv za pojasnilo Vodnemu gospodarstvu Kranj, ki je pooblaščen izvajalec za izvajanje interventnih del za odpravo posledic žledoloma. Iz dne 9. 6. 2014 prejetega odgovora VGP, d.d., izhaja, da območja občine Gorenja vas - Poljane z vidika navedenih interventnih del VGP nima v planu v prvi polovici letošnjega leta, za drugo polovico leta pa še nima podpisane pogodbe o financiranju. Podpis navedene pogodbe pričakujejo v mesecu juliju, v okviru plana za naslednjo polovico leta pa so predvidena tudi čiščenja na območju vodotokov Hobovščica, Brebovščica in Kopačnica. Celotni odgovor prilagamo tem odgovorom na svetniške pobude.

• vpraša, kdo bo plačal strošek ponovne asfaltacije cest ob gradnji kanalizacije.

Kot je že pojasnil župan na tekoči seji, je strošek asfaltiranja za vzpostavitev v prvotno stanje vključen v investicijo in s tem zajet v pogodbo z izbranim izvajalcem del.

Jože Čadež

• opozori na sanacijo ceste v Žabji vasi (pri Mačku) in predlaga, da se na odseku 15 m vkoplje drenažna cev.

Pobudo smo posredovali Krajevni skupnosti Poljane kot pristojnemu vzdrževalcu navedene cestnega odseka, ki bo zadevna dela vključila v plan vzdrževanja cest.

Roman Demšar

• pripomni glede semaforja v Gorenji vasi ter na Visokem, kdaj se predvideva odstranitev semaforjev.

Zaustavitev sanacijskih del na plazu Visoko je povezana z radikalnim zmanjšanjem državnih proračunskih sredstev Direkciji RS za ceste, ki ima zagotovljena le še sredstva za servisiranje lastne udeležbe na projektih, podprtih z evropskimi nepovratnimi sredstvi. Na osnovi navedenega se tudi v naši občini izvaja le projekt izgradnje obvoznice Gorenje vasi, vsi ostali projekti, vključno s tistimi, ki so šele v fazi financiranja, pa so v letošnjem letu ukinjeni. Glede terminskega plana sanacije plazu Visoko smo sicer Direkciji poslali ponovni poziv za pojasnilo in prejeli priloženi odgovor.

Žan Mahnič

• vpraša, kakšni so konkretni cilji turističnega povezovanja ter rezultati sodelovanja in predstavitve v Celovcu in na Dunaju.

Kot je pojasnil že župan na tekoči seji, učinkov ni mogoče pričakovati takoj, se jih bo pa spremljalo. Navezali pa so se že prvi poslovni stiki in nekateri izdelki iz naše doline se že prodajajo v Celovcu.

Janez Arnolj

• predlaga, da se izvede protest in vrši večji pritisk glede sanacije plazu na Visokem;

Glej odgovor na vprašanje svetnika Romana Demšarja.

• vpraša, ali je za ureditev semaforja v Poljanah že znana povratna informacija glede na posredovano opozorilo vzdrževalcu.

Pooblaščen vzdrževalec in serviser semaforja v Poljanah je na osnovi večkrat posredovanih pobud občine v vmesnem času že izvedel ustrezno servisiranje senzorja, zaradi česar ne beležimo več pripomb k delovanju semaforja.

• meni, da je odgovor, podan na vprašanje zadnje seje glede odprtega širokopasovnega omrežja, neresničen, saj je navedeno, da so splošni pogoji nespremenjeni. Pove, da je preveril ter da so splošni pogoji spremenjeni med drugim v delu, da je po novem nov uporabnik sam dolžan pridobiti soglasja za vkop kabla s strani lastnikov zemljišč, preko katerih poteka trasa. Preseneča ga, da občina o spremembah ni seznanjena. Znano je tudi, da bi družba Tritel d.o.o. na nekaterih območjih želela odstopiti od pogodbe, glede na to, da je onemogočena povezava po žledolomu, konkretno v Stari Oselici, do katere je potekala zračna linija po drogovi Telekom in so bili v času žledoloma poškodovani.

Podani odgovor, da občina ni sklenila nobenega dodatka k pogodbi o upravljanju širokopasovnega omrežja, v celoti drži. V konkretnem primeru je šlo za nekoliko daljši priključek do posamične kmetije, ki je bil na osnovi najemne pogodbe, sklenjene med Tritelom in Telekomom, izveden po obstoječih Telekomovih drogovi. Ti so bili zaradi žleda daljši čas poškodovani, Telekom pa ni imel interesa poškodovanega nadzemnega voda v doglednem času sanirati. Usklajevanih je bilo več variant sanacije voda, med katerimi je bil v vmesnem času realiziran način sanacije, po katerem je Telekomove droge obnovil Tritel, kar je omogočilo ponovno vzpostavitev OŠO povezave do oddaljenega odjemalca.

• vpraša, ali se bo ob gradnji komunalne infrastrukture sočasno vkopal tudi optični kabel, konkretno v Hotovlju.

Na navedeni trasi se je sočasno z gradnjo vodovoda vkopala tudi cevna kanalizacija za OŠO omrežje.

Ciril Alič

• vpraša glede gradnje širokopasovnega omrežja v naselju Javorje.

Območja Javorij z okolico, podobno kot na primer Sovodnjem, ministrstvo, pristojno za informacijsko tehnologijo, ki je dodeljevalo nepovratna sredstva za gradnjo odprtega širokopasovnega omrežja, ni uvrstilo v območja belih lis, ki so bila upravičena do nepovratnih sredstev za gradnjo širokopasovnega omrežja, zato OŠO omrežje v Javorjah ni bilo zgrajeno.

Milan Čadež, župan

Sredstva za pomoč mladim prevzemnikom kmetij

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je nedavno na svoji spletni strani objavilo javni razpis za enkratno finančno pomoč mladim prevzemnikom kmetij za prvi lastniški prevzem kmetije. Z nepovratnimi sredstvi iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in sredstvi države želijo spodbuditi prenos kmetij na mlajšo generacijo in izboljšati starostno strukturo nosilcev kmetijskih gospodarstev. Njihov cilj je tudi povečati proizvodnjo in proizvodno sposobnost prevzetih kmetij ter prispevati k povečanju produktivnosti dela v kmetijstvu. Za to je namenjenih deset milijonov evrov, razpis pa je odprt do porabe sredstev. Vlagatelji so lahko fizične osebe, stare od 18 do 40 let, kmetija pa mora biti vpisana v register kmetijskih gospodarstev. Prejemnik nepovratnih sredstev se s tem obvezuje, da bo še najmanj pet let lastnik kmetije in bo opravljal kmetijsko dejavnost, ohranil ali povečal obseg zemljišč in obseg staleža rejenih živali ter ostal zavarovan iz naslova kmetijske dejavnosti, če je pridobil sredstva na podlagi točk iz naslova zavarovanja. Podrobnosti razpisa in vsa pripadajoča dokumentacija je objavljena na spletni strani ministrstva <http://www.mko.gov.si> v rubriki Javne objave pod zbirko Javni razpisi.

T. D.

Tudi ob koncu šolskega leta niso počivali

Prav pred iztekom šolskega leta je dogajanje v šoli doživelo vrhunec. Boj za ocene je bil za večino kar naporen, veliko pa je bilo tudi sproščujočih trenutkov.

Foto: arhiv šole

Na tehniškem dnevu šole

Pod okriljem Gimnazije Ptuj se je 14. maja odvil že drugi tek Unesco šol Slovenije. Udeležile so se ga Karmen Potočnik in Teja Stanonik iz 7. razreda ter mentorica, učiteljica Doroteja Podgrajšek. Tekli so osnovnošolci, srednješolci in tudi nekateri učitelji mentorji. Vsi so si lahko ogledali številne delavnice pod odrom (žongliranje, klovnovski žur, fotografija presenečenja, spretni prsti, zumba, stojnica Slovenske antidopinške organizacije). Največ zanimanja sta pritegnili kaligrafija in poslikava obraza, nekateri pa so izkoristili tudi fizioterapevtko v zaodrju, ki je tekmovalcem po napornem teku ponudila masažo.

Zanimivo in prijetno se je bilo družiti ob spremljavi Unesco himne in ob upoštevanju načela, da so unescovci strpni, sodelujejo, si pomagajo in se spodbujajo. Tako so v duhu gesla S kulturo športa za kulturo miru obeležili tudi prvi Mednarodni dan športa za razvoj in mir, za katerega je UNESCO razglasil 6. april.

Planinsko društvo Gorenja vas je učence našega planinskega krožka povabilo k sodelovanju na prireditvi ob tradicionalnem pohodu na Blegoš. Na povabilo so se z veseljem odzvali in se v nedeljo, 11. maja, podali na že 38. Spominsko-rekreativni pohod na Blegoš. Mladi planinci so svoje planinske spomine pridno oblikovali v pesmice ali spise. Suzana Debeljak iz 3. a je svoje planinske vtise spesnila, Lara Cankar iz 3. a in Tilen Mrak iz 2. a pa sta jih zapisala v obliki spisa. Prebrali so jih na prireditvi pred množico pohodnikov.

Kljub muhastemu vremenu dobre volje ni manjkalo, za kar so poskrbeli tudi ostali nastopajoči. Otrokom so čas na Blegošu polepšali tudi Jamarsko društvo Gorenja vas in Plezalno društvo Cempin iz Poljan.

Drugošolec Tilen Mrak je zapisal: »Planinski krožek obiskujem že dve leti. Letos sta

naši vodji Alenka Jelovčan in Katja Zorko. Pri krožku mi je zelo všeč, ker obiskujemo različne hribe. En dan pred odhodom pripravim nahrbtnik, v katerem ob okrepčilu ne sme manjkati knjižica Dnevnik Mladi planinec. Pohodi mi veliko pomenijo, ker se na njih naučim marsikaj novega, ob tem pa se družim s prijatelji in sošolci. Letos mi je najbolj ostal v spominu zimski izlet na Lubnik. Bil je prekrasen sončen dan, veliko snega, na vrhu pa čudovit razgled. V prihodnje si želim še veliko izletov in nepozabnih trenutkov z družbo iz planinskega krožka.«

Plavanje, kolesarjenje in zanimiv tehniški dan

Učenci 1. razreda so pet zaporednih torkovih popoldnevov namenili plavanju v olimpijskem bazenu v Kranju in tam opravili plavalni tečaj. Tretješolci so plavanju posvetili še več časa, saj so v kranjski bazen hodili prav vsak dan v drugi polovici maja.

Najboljši atleti pa so se najprej dokazovali na šolskem medobčinskem tekmovanju v Škofji Loki, kasneje pa še na področnem tekmovanju v Kranju.

Naši učitelji so sredi maja že devetič organizirali tekmovanje s kolesi – Kaj veš o prometu oziroma po naše kar BICIKL 2014. Tekmovanje je šteló za občinsko prvenstvo, najboljši – zmagovalci v starejši kategoriji – pa vsako leto potuje na državno prvenstvo. Letos je zmagovalci občinskega prvenstva postal šestošolec Tomaž Bohinc.

Čeprav delovne sobote med šolarji niso najbolj priljubljene, je bila zadnja pravi zadevek. Za vse učence je bil organiziran tehniški dan, ki je potekal na dveh lokacijah: v šoli in v središču Poljan. Tehniški dan je bil namenjen naravnim in drugim nesrečam, spopadanju z njimi ter ravnanju in ukrepom, s katerimi lahko pomagamo sebi in drugim.

Naša šola si je letos za najbolj aktivno sodelovanje na natečaju o naravnih in drugih nesrečah zaslužila predstavo, ki je bila uvod v sobotni tehniški dan. Vsi učenci od 1. do 9. razreda in učitelji smo se zbrali v telovadnici, kjer se nam je predstavilo Lutkovno gledališče FRU-FRU, Zavod za produkcijo, organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev Ljubljana. Skozi niz dogodivščin ježka Pikca, Lizike in vsiljivega razbojnika so otroci na njim primeren način spoznali, kako se obnašati v primeru naravnih in drugih nesreč – požar, poplava, potres, kako se nesreč obvarovati in koga poklicati na pomoč.

V šoli se nam je predstavila Ribiška družina Visoko, učitelj Edi Bajt pa je učence podrobneje seznanil z naravnimi nesrečami, kot so poplave, potres, cunami, žled, vetrolom, požar in vulkan. Posebej se je posvetil nesrečam, ki lahko doletijo tudi naše kraje in pokazal slike in posnetke posledic teh naravnih nesreč.

V središču Poljan nas je čakalo šest postaj, ki so jih pripravili tisti, brez katerih si pomoči

pri naravnih nesrečah ne moremo predstavljati: gasilci, gasilci reševalci, Slovenska vojska, plezalci, nujna medicinska pomoč in policija. Na vsaki postaji smo bili deležni natančne razlage, razstavljena sta bila orodje in oprema, videli smo tudi praktični prikaz gašenja, plezanja in 'aretacije' nepridiprava.

Oblegana je bila tudi stojnica Loške zadruge, ki je učencem po teoretični razlagi potovanja mesa od kmeta do kuhinje ponudila degustacijo hrenovk, čevapčičev in sira.

Tehniški dan se je tako zaključil, učence so čakali kombiji in avtobusi – a zdelo se je, da se nekateri kar ne morejo odtrgati od vseh zanimivosti in bi še malo ostali.

Pohod po poteh Iveta Šubica

Vzporedno z aktivnostmi sobotnega tehniškega dne je v organizaciji naše šole potekalo še nekaj zanimivega, in sicer pohod Po poteh fresk Iveta Šubica. Dejavnost je potekala v sklopu projekta Priložnost za vsakogar!, s katerim se trudimo dvigniti kulturno in socialno zavedanje učencev in se skozi različne dejavnosti kar najbolj povezovati z okoljem.

Pohoda so se udeležili učenci šol iz Škofje Loke: OŠ Ivana Groharja, OŠ Škofja Loka-Mesto in OŠ Cvetka Golarja s svojimi mentorji.

Dogajanje so vodili učenci naše šole, ki so gostujočim učencem in njihovim mentorjem ob vsaki freski prebrali njene glavne značilnosti in zanimivosti. Boris Oblak jim je razkazal Šubičovo hišo, v nadaljevanju pa so obiskali še dvorec Visoko. Tam so videli poroko, spoznali »Tavčarja«, ki vodi poročni obred, ter prisluhnili Kristi Šter, ki je povedala zgodbo o »Šarucovi slivi«. Pred dvorcem je učence čakalo presenečenje »Šarucuva sliva« – to je okusen posladek – pečena ajdova kaša s slivami.

Četrtošolci iz Poljan in Javorij so se udeležili prireditve za zdrave zobe v Škofji Loki, na športni dan pa so jo mahčili na Slajko.

Učenci 1., 2. in 3. razredov so športni dan namenili rolanju.

Obe skupini mladih planincev sta bogato pohodniško sezono okronali z zaključnim planinskim izletom v Bohinj.

Osmošolci so letošnjo šolo v naravi preživeli v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v Kranjski Gori. Najbolj raznolike dneve pa so preživljali učenci 7. razreda. Na tehniškem dnevu so izdelovali predmete iz lesa, na športnem dnevu so se merili v atletiki in orientacijskem teku, ogledali pa so si tudi podjetje Marmor Hotavlje.

Devetošolci, ki so se od osnovne šole poslovili z valetom, so še zadnje skupne dni preživeli v šoli v naravi na Rogli.

Za konec z veseljem sporočamo, da je bila naša šola izbrana med vsemi prispelimi prijavami na natečaj Za varnost otrok in bo tako prejela donacijo v višini 2.000 evrov, namenjeno zagotavljanju večje prometne varnosti v okolici šole. Hkrati čestitamo učenki Evi Krek, ki se je med prispelimi literarnimi esejmi uvrstila v finalni izbor.

Bernarda Pintar

Galerija le streljaj od šole

Pred pragom poljanske šole, v Štefanovi hiši, že nekaj let deluje Kulturni center slikarjev Šubic. Veseli smo, da v ta hram kulture lahko vodimo naše učence na različne likovne razstave in delavnice. V likovni svet nas s svojim iskrivim poznavalskim komentarjem pospremi vodja galerije Boris Oblak, likovni umetnik, karikaturist, ki nam z razstavljenih del odstre marsikatero tančico, tako da jih lahko ne glede na starost bolje vidimo in razumemo. Tudi to je za našo šolo »dodana vrednost«.

Boris Oblak z učenci

Letos smo naše učence lahko peljali na veliko razstav: razstavo kipov Mateja Plesnjenjaka »Lepo zarjavelo« (realistične žuželke nadnaravne velikosti, izdelane iz zarjavelih kosov starega orodja), razstava karikatur v okviru 2. slovenskega festivala karikatur (okrog 60 karikatur najboljših slovenskih karikaturistov), razstavo slik Rada Dagarina, razstavo slik ustvarjalcev KUD Trata Gorenja vas, razstavo ilustracij Gorazda Vahna in razstavo stripov Zorana Smiljanica.

Ob razstavah Boris Oblak učencem vedno pove kaj o avtorju, vsebini njegovih del, tehnikah, zelo zanimive pa so za učence tudi zgodbe iz zakulisja – osebna spoznanja o avtorju in njegovem pristopu k ustvarjanju. Vse obogati tudi z likovnoteoretskimi pojmi in večkrat tudi s hitrim skiciranjem v podporo govorjenemu.

Boris Oblak pravi: »Sam sem sodelovanja res

vesel, vidim ga kot pomemben del vzgoje naše mladeži k spoštovanju bogate kulturne dediščine Poljanske doline, k višjemu zavedanju likovne umetnosti in umetnosti nasploh, predvsem k višjemu zavedanju pomena ustvarjalnosti tako za posameznika kot celoten narod. Ne smem pozabiti, da so otroci iz vrtca Agata postavili manjšo razstavo fotografij o Poljanah, naše poti pa so se tako ali drugače še večkrat prepletle. Ob ogledih razstav v marcu in aprilu so si nekatere skupine ogledale tudi delo restavratorjev v 2. nadstropju – edinstvena priložnost za spoznavanje njihovega dela pri obnovi stenskih poslikav. Sodelovanje pa smo zabelili tudi z nekaterimi likovnimi delavnici.«

V marcu so bile v galeriji razstavljene ilustracije Gorazda Vahna, ki so otroke popeljale v svet pravljic. Tudi naši devetošolci so se na razstavi spomnili svojega otroštva in knjig, ki so jim jih prebirali starši, kasneje učiteljice

in nazadnje tudi sami: Sapramiška, Pekarna Mišmaš, Coprnica Zofka, Sovica Oka, Zvezdica Zaspanka ...

Ravno tako kot prigode otroških knjižnih junakov so jim v spominu ostale ilustracije, ki so za otroke včasih še bolj pomembne od zgodbe same. Čeprav zgodbe brez ilustracije ni, prav tako ni ilustracije brez zgodbe.

Ilustratorja Gorazda Vahna si bodo zdaj verjetno zapomnili. Tudi po tem, da je prav on avtor znamenite maskote, ki je lanskega septembra razveseljevala košarkarske navijače na evropskem prvenstvu v košarki. Da, tudi Lipko je njegov 'otrok'.

»V galeriji sem videl veliko lepih slik. Všeč so mi bile ilustracije za Pekarno Mišmaš in seveda za Sapramiško, ki jo otroci radi berejo in je poučna. Boris Oblak nam je razložil, kako sta se s slikarjem imela lepo, ko sta postavljala slike in si pravila zgodbe o tem, kako so posamezne slike sploh nastale. Povedal je, da je vasica v Pekarni Mišmaš celo resnična, to je kraj na Dolenjskem, kjer je nekaj časa bivala pisateljica Svetlana Makarovič. Všeč mi je bilo tudi zelo barvito izražanje slikarja, ki odlično ponazori barvne prestopne med senco in osvetljenim delom slike,« je bil ob obisku galerije zadovoljen učenec David Jesenko.

Bernarda Pintar

Nov vremenski radar na Pasji ravni

Na Pasji ravni v Polhograjskem hribovju so v maju predali svojemu namenu radar, ki je nameščen na tromeji občin Dobrova - Polhov Gradec, Gorenja vas - Poljane in Škofja Loka. Gre za drugi vremenski radar v Sloveniji, ki bo omogočil sprotno in celostno spremljanje padavinskega dogajanja nad Slovenijo in bo dopolnil radarsko sliko padavin z obstoječega radarja na Lisci. Gre za izjemno pomembno pridobitev, saj bodo pridobljeni podatki ključnega pomena pri zelo kratkoročnem in natančnem napovedovanju izjemnih vremenskih dogodkov, ki jih spremlja velika količina padavin v zelo kratkem času, kar običajno privede do poplav.

Investicija je vredna dobra dva milijona evrov in je financirana v okviru projekta BOBER, ki pa je del evropskega operativnega programa za razvoj okoljske in prometne infrastrukture v obdobju 2007–2013. S pomočjo evropskih sredstev ga izvaja Agencija RS za okolje (ARSO), in sicer v vrednosti 33 milijonov evrov. Cilj projekta BOBER je zagotoviti zanesljive, kakovostne in prostorsko reprezentativne meteorološke in hidrološke meritve, ki bodo omogočale celovito spremljanje in analiziranje stanja vodnega okolja v Sloveniji ter bolj natančno napovedovanje vremenskih izrednih pojavov.

Povzeto po sporočilu za javnost Ministrstva za kmetijstvo in okolje

Pestro dogajanje v maju

Odvijalo se je mnogo zanimivih pa tudi obremenjujočih stvari, tako za učence kot učitelje. Konferenca se je bližala z veliko hitrostjo in vse ocene so se zaključevale hkrati z dejavnostmi, kot so športni, naravoslovni in tehnični dnevi.

Foto: iz arhiva šole

Tretješolci so na naravoslovnem dnevu izdelovali mlinček.

Nacionalno preverjanje znanja se je končalo v šestem in devetem razredu. Deveti razred je uspešno opravil dve zahtevni odpravi z MEPI-jem. V šolski avli je potekala podelitev bralnih značk, na kateri je nastopila dramska skupina s sovođenjske podružnice. Pod vodstvom Jelke Čadež so se izkazali vsi igralci, še posebno pa Lara Peternej v glavni vlogi Žogice Rokice.

Zobna preventiva se je končala z zaključno prireditvijo v Škofji Loki, kamor je odšlo veliko učencev, ki so prejeli vse zajčke v letošnjem letu. V kulturni program je bil vključen tudi ogled filma. Z zobno preventivo na naši šoli se trudi Joži Rant.

Učenci verstev in etike so bili v Ljubljani in učenci sodobne priprave prehrane v Strahinju. Deveti razred si je ogledal zibelko slovenstva

in obiskal Gospo sveto, knežji kamen, Minimundus in Celovec. Vreme je služilo in dan je bil kot nalašč za vse ogleda, prečudovit je bil pogled z gradu Ojstrica.

Tretji razred je obiskoval dvajseturni plavalni tečaj v Kranju in v desetih dneh bazena prejel veliko znanja v plavanju, katerega bodo nadgradili septembra na Debelem rtiču.

Učenci prvih oddelkov so obiskali živalski vrt, kjer jim je bilo najbolj všeč božanje kače. Zanimivo, vse generacije v tem obdobju so si podobne, seveda jim je všeč tudi žirafa pa medved in opice pa tudi igrala, ki so na razpolago za male obiskovalce.

Tretji razred je pol dneva preživel ob potoku, kajti naravoslovni dan ob vodi narekuje izdelavo

mlinčka. Uživanje si lahko ogledate na naši spletni strani v fotogaleriji, prav tako ste vabljeni na ogled drugih dogodkov in prireditev.

Prišli so tudi ribiči, spoznavali smo minerale in kolesarili

V avli smo gostili ribiško družino, ki jo je zelo uspešno zastopal Andrej Tomin. Predstavil je delo ribiške družine, vrste rib, oblačil, fotografski material in z obiskom pridobil tudi kakšnega novega člana.

Šesti razred je naravoslovni in tehnični dan preživel na travniku in v Marmorju, delno pa tudi v razredu ob spoznavanju mineralov, ki jim jih je strokovno predstavil geolog Ivan Gantar.

Na gorenjsko prvenstvo v atletiki se je uvrstilo 21 učencev in osvojili so tri kolajne: dvakrat tretje mesto Miha Eržen za skok v daljino in Urban Buh za tek na 600 m, ter skupno tretje mesto za štafeto starejši dečki.

Kolesarsko tekmovanje v Poljanah je mlajšim prineslo prvo mesto, ki ga je osvojil Nejc Buh, in tretje mesto, ki ga je osvojil Nace Kokelj, oba iz petega razreda. V šestem razredu je Sara Buh dobila nagrado za tretje mesto. Sedaj kolesarski izpit in tekmovanje nadaljujemo s kolesarskimi podvigi ob ponedeljkih. Ob 16.30 se izpred šole odpravimo na daljši kolesarski izlet, prav tako bo v mesecu septembru.

Trenutno je na šoli veselo, kajti devetošolci se poslavljajo in pripravljajo valetu, vabila, časopis, se fotografirajo ... Pouk so že zaključili, le nekatere ocene je še potrebno popraviti. Zopet bomo izgubili eno veliko generacijo pridnih učencev. Želimo jim vso srečo na poti v svet.

Jana Rojc

PŠ Sovodenj

Na zabavo v naravo

Tak naslov je v tekočem šolskem letu vabil turistične podmladkarje slovenskih osnovnih šol, da zasnujejo, oblikujejo, zapišejo, predstavijo in izpeljejo projekt za sovrstnike. S tradicijo sodelovanja smo nadaljevali tudi na podružnični šoli Sovodenj.

Po dvanajstih tovrstnih projektih je v kraju kar težko najti še kaj povsem novega, kar bi se dalo oblikovati v turistični produkt. Tako smo pod delovni naslov Kjer skrivnostne so stezice, dodali že preizkušen pohod ob rapalski meji od dna do vrha Podlanišča. Nadaljevanje se odvija v okolici planinske koče, v gozdu prav na vrhu Ermanovca ter na bližnjih travnikih, saj je narava odprta knjiga, le naučiti se jo moramo brati. Spali bi v koči, kjer bi se srečali še s planinci in gozdarjem. Predstavitev na turistični tržnici v Kranju nam je prinesla zlati priznanji za projekt in za živo predstavitev na razstavnem prostoru ter udeležbo še na vseslovenski turistični tržnici v Mariboru.

Širše okolje so naši učenci spoznavali tudi z obiskom Srečanja gledaliških skupin podružničnih šol Slovenije na Vrhu Svetih Treh Kraljev, kjer so nastopili z igro Žogica Rokica. Kot gledalci pa so uživali v številnih drugih predstavah. Z učenci še petih podružničnih šol smo se letos na športnem dnevu srečali v Šentjoštu nad Horjulom, kjer smo si na pohodu ogledali okolico, na športnem igrišču pa igrali športne igre. Učenci, ki so preko celega leta doma in v šoli temeljito skrbeli za ustno higieno, so se smeli udeležiti zaključne prireditve v Škofji Loki. Prvošolci so v ljubljanskem živalskem vrtu nabirali naravoslovno znanje o živalih, učenci drugega razreda pa v Volčjem Potoku znanje o

Foto: Milka Burnik

Na turistični tržnici v Kranju

vodnih in obvodnih rastlinah ter živalih.

V zabavnem in kulturnem duhu smo se poslovili od šolskega leta. Z izbranimi točkami so učenci sodelovali na Šola ima talent, na šolski kulturni prireditvi v čast dneva državnosti, člani dramskega krožka pa so igro Žogica Rokica pripranili še za proslavo v Novi Oselici.

Milka Burnik

Mehurčki na obisku v Ljubljani

V drugi polovici maja smo Mehurčki (najstarejši otroci) odšli na čudovit izlet. Ko smo pojedli zajtrk, nas je že pred vrtcem čakal mali avtobus. Posedli smo se na sedeže, pripeli z varnostnim pasom in se odpravili proti glavnemu mestu, Ljubljani. Po vsem adrenalinu in po težkem čakanju na ta izlet smo imeli polne želodčke že v Poljanah. Vendar nam je prijazen voznik takoj vključil maksimalno ventilacijo in smo brez kakšnih dodatnih dogodivščin prispeli na cilj: v Lutkovno gledališče Ljubljana. Pravljíčno so nas sprejele animatorke, odložili smo garderobo in se posedli v pravo malo pravljíčno dvorano.

Ugasnile so se luči in pričela se je čarobna pravljica z naslovom Štiri črne mravljice. Ob koncu predstave smo imeli vsi odprta usta od navdušenja in čarobnosti ter pravljíčnosti. Po odhodu iz gledališča smo si vzeli še nekaj časa za potep po središču mesta. Ogledali smo si tržnico in Prešernov trg, imeli malico ob Ljubljani, se igrali gibalne igre v parku Zvezda. Od zunaj smo si ogledali parlament, pred katerim nam je ustavil naš avtobus in nas srečno pripeljal nazaj v vrtec. Bilo je zelo lepo in nepozabno. Sedaj pa že pakiramo kovčke za letovanje v Pacugu.

Vzgojiteljica Eva Škrlec

V KS Sovodenj že nekaj časa opažamo, da se v zabojnik na pokopališču v Novi Oselici, namenjen za odpadno cvetje in zemljo, ki jih odvažamo na kompostiranje, odlagajo tudi plastična embalaža, vrečke, karton in celo odpadne sveče. Vse odpadke moramo zato prebirati, kar zahteva dodatna sredstva. Lastnike grobov in njihove svojce zato prosimo, da odpadke ločujejo, sicer bomo primorani povišati grobarino, ker pretežni del grobarine porabimo za prebiranje, odvoz in kompostiranje odpadkov. Hvala za razumevanje!

KS Sovodenj

Dobrodelni tek Z roko v roki

V soboto, 17. maja, se je v športnem parku OŠ Poljane zbrala pisana družina vseh, ki radi tečejo. V vrtcu Agata smo namreč organizirali sedaj že 3. dobrodelni tek z geslom Z roko v roki, saj povezuje tekače od najmlajših do starejših. Čeprav je bilo vreme bolj kislo, se je prireditve udeležilo 72 tekačev dobre volje in tekmovalnega duha.

Tekmovanje je potekalo v več kategorijah. Med predšolskimi udeleženci, starimi 1–2 leti, smo našli 7 otrok, v starosti 3–4 leta je sodelovalo 17 otrok, 27 otrok pa je sodelovalo v kategoriji 5–6 let.

Med osnovnošolci je iz prve triade sodelovalo 12 učencev, iz druge triade 3 učenci in 1 učenec iz tretje triade. Odraslih tekmovalcev pa je teklo 5.

Prvi trije tekmovalci iz vsake kategorije so prejeli nagrade, pripravili smo pogostitev, za vse skupaj pa gre zahvala donatorjem. S startninami smo zbrali 436 evrov in z nakazili donatorjev 220 evrov. Sredstva so namenjena nakupu športnih pripomočkov, s katerimi bomo obogatili gibalne urice otrok v vrtcu Agata v Poljanah in enoti v Javorjah.

Strokovne delavke vrtca se vsem dvajsetim donatorjem, ki so se odzvali našim prošnjam, iskreno zahvaljujemo. Prav tako pa se zahvalju-

jemo tudi vsem udeležencem tekmovanja, njihovim navijačem ter vsem, ki ste pripomogli k uspešni izvedbi prireditve. Želimo si, da dobrodelni tek postane tradicionalen.

Metka Šturm, vzgojiteljica

Sirena se je prvič oglasila

Lučinski gasilci so tudi uradno prevzeli v uporabo novo gasilsko vozilo MAN z oznako TGM 13 290. Na slavnostni prireditvi so poleg rezanja traku in nastopa učencev podružnične šole ter drugih novi avto tudi blagoslovili.

Dominika Jereb, Janez Bradeško in Stanislav Bizovičar so prerezali trak, sireno je prvič priklopil voznik Andrej Dolinar.

Na odru se je po himni, ki sta jo domačina Janez Alič in Anže Jereb zaigrala na klarinet in harmoniko, zvrstilo kar nekaj govorcev. Predsednik PGD Lučine Edo Oblak se je vsem zahvalil za finančno in drugo pomoč pri nakupu vozila, Roman Kokalj, poveljnik Občinskega gasilskega poveljstva, je med drugim zaželel,

naj se operativni člani PGD Lučine dobro izurijo za uporabo avta. Gasilci ga bodo po potrebi uporabljali za oskrbo prebivalcev s pitno vodo ter za intervencije v požarih. Predsednik gasilske zveze Škofja Loka Andrej Ambrožič je med drugim opozoril, da gasilci opravijo čedalje več intervencij zaradi naravnih nesreč in spomnil na

februarski žled. Pri delu se oprema tudi uniči, gasilci pa izpostavljajo nevarnostim, vendar za to ne zahtevajo ničesar – razen korektnega odnosa. Za delo potrebujejo primerno opremo, od pristojnih pa pričakujejo, da dane obljube v povezavi s tem tudi udejanjijo.

Trak, s katerim so gasilci uradno prevzeli vozilo, so prerezali predsednik Krajevne skupnosti Lučine Stanko Bizovičar ter domačina Dominika Jereb in Janez Bradeško – njuni podjetji sta bili med največjimi donatorji. Potem se je v avto usedel še voznik avtomobila Andrej Dolinar in prisotni so zaslišali različne zvoke sirene, sledil je blagoslov, ki ga je opravil župnik Jože Kovačič.

Prireditvi, ki se je poleg krajanov udeležilo tudi veliko gasilcev od drugod, so popestrili tudi učenci podružnične šole z glasbenimi in igranimi vložki ter plesalke kan-kana iz PGD Dražgoše.

Na prireditvi so podelili tudi kar nekaj priznanj. Društvena priznanja so prejeli sedanjí predsednik PGD Lučine Edo Oblak ter Jože Cankar in Vida Oblak za požrtvovalno in uspešno delo v gasilstvu. Priznanji gasilske zveze Škofja Loka, ki jih je podelil predsednik zveze Andrej Ambrožič, sta šli v roke aktualnemu poveljniku Albinu Bizovičarju ter nekdanjemu predsedniku Borisu Jurjeviču. Zahvalo društva so prejeli številni donatorji in drugi, ki so pomagali pri nakupu avtomobila.

Po končani prireditvi se je druženje nadaljevalo na gasilski veselici z ansamblom Roka Žlindre.

PGD Lučine, ki ima zdaj 180 članov, deluje že 66 let, pokriva pa območje s 540 prebivalci.

M. B.

PGD Sovodenj v praznovanje 60-letnice s popravljenim vozilom

Leto, ko obeležujejo 60 let delovanja, se sicer za sovođenjske gasilce ni najbolje začelo. Na intervenciji ob žledolomu prvega februarja jim je gasilsko vozilo poškodovala bukev, ki je zaradi dodatne teže ledu skupaj s koreninami in zdrsnila v potok Javorščica. Prevrnila se je na vozilo, parkirano ob stanovanjski hiši, na kateri so gasilci ravno takrat odpravljali posledice, ki jih je povzročila smreka, ki je padla nanjo. Popravilo vozila je stalo dobrih 27.000 evrov. Pri tem je bilo potrebno zamenjati celotno kabino vozila ter kompletno razsvetljavo, ki je namen-

jena za intervencijsko vožnjo in za osvetljevanje okolice.

»Nekaj sredstev za popravilo smo dobili od zavarovalnice, nekaj so prispevali občani, podjetja ... Priredili smo tudi dobrodelno zabavo s skupino Strmina. Popravilo smo spravili skozi brez dodatnega obremenjevanja občinskega proračuna. V imenu PGD Sovodenj se še enkrat zahvaljujem vsem donatorjem,« je za pomoč hvaležen poveljnik PGD Sovodenj Boštjan Peternej. Popravljeno vozilo je od začetka junija spet parkirano na starem mestu, v garaži sovođenjskega gasilskega doma.

P. N.

Gasilce sicer v začetku julija čaka slovesnost, na katero se pripravljajo vse od žledoloma dalje – 60 let delovanja društva. 4. julija vabijo na slavnostno sejo, 5. julija pa na gasilsko parado, ki jo bodo nadaljevali z gasilsko veselico z ansamblom Donačka.

Uspešen začetek državnega rally prvenstva

Foto: OPV šport

Velkavrh in Gorenčeva v akciji

Za nami sta že dva relija za državno prvenstvo (DP) v letošnji sezoni. 11. in 12. aprila 2014 se je v Wolfsbergu na avstrijskem Koroškem odvijal prvi reli za državno prvenstvo, 38. Rally Lavantall, ki so se ga med 122 prijavljenimi posadkami udeležile tri posadke OPV šport, in sicer: Andrej Velkavrh s sovoznico Nino Gorenc v VW Polu, Martin ter Miran Mlinar z MG ZR

105 in Simon Mlinar s sovoznikom Rokom Nartnikom v Zastavi Yugo.

Tekmovalci so s ponosom prejeli prve pokale kot tudi prve točke za DP v svojih divizijah: posadka Velkavrh–Gorenc je dosegla 1. mesto v diviziji I. do 1400 ccm in 2. mesto v historic, Mlinar–Mlinar 2. mesto v diviziji I. do 1400 ccm in 3. mesto historic ter Mlinar–

Nartnik 1. mesto v Yugo pokalu in 3. mesto v kategoriji tekmovalcev do 21 let.

Naslednji reli z našo udeležbo je bil 37. Rally Saturnus, ki je potekal 23. in 24. maja 2014 v okolici Ljubljane. Relija so se med 70 prijavljenimi posadkami udeležile iste tri posadke OPV šport kot prvega v Wolfsbergu, poleg teh ekip sta se relija kot sovoznika udeležila tudi naša člana Anže Tušar (voznik Jure Jereb, VW Polo) in Marjan Oberžan (voznik Ervin Malavašič, VW Polo).

Dosegli so naslednja mesta: Mlinar–Nartnik sta slavila v Yugo pokalu, dosegla pa tudi 3. mesto v kategoriji tekmovalcev do 21 let in 4. mesto v diviziji I. do 1400. Posadka Jereb–Tušar je bila 8. v diviziji I. do 1400 ccm. V isti diviziji sta tik za njima, na 9. mestu pristala Malavašič in Oberžan, 10. mesto pa je pripadlo Velkavrh in Gorencu. Ko je že kazalo na zmago slavje in so že odpirali šampanjce in se veselili uspeha, je izredni tehnični pregled vozila MG ZR 105 posadke Mlinar–Mlinar pokazal pomanjkljivost na izpušnem sistemu, sledila je diskvalifikacija.

Društvo OPV šport čestita vsem svojim tekmovalcem. Tudi našima članoma Anžetu Tušarju in Marjana Oberžanu, ki sta kot sovoznika drugih ekip oba uspešno končala tekmovanje. 37. Rally Saturnus za OPV šport vseeno pomeni velik uspeh, žal z grenkim priokusom.

Vse navijače in ljubitelje avtomobilističnega športa vabimo, da se nam pridružijo.

Peter Oblak,
predsednik OPV šport Lučine

Najboljše devetošolce je nagradil tudi župan

Tiste devetošolce, ki so letos imeli vse ocene zaključene s petico ali na katerem od državnih tekmovanj v znanju prejeli eno zlato ali dve srebrni priznanji, je župan posebej nagradil. V dar so prejeli knjigo Pesem o domovini avtorja Igorja Pirkoviča. Na gorenjevaški šoli je bilo takih učencev sedem, na poljanski pa se je z lepimi ocenami in več priznanji izkazala ena učenka.

P. N.

Foto: Viktor Debelak

Najboljše devetošolci na Osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi z županom (od leve proti desni): župan Milan Čadež, Lara Košir, Erik Črešnovar, Miha Jereb, Klemen Buh, Jernej Jereb, Ana Oblak in Tinkara Tominc.

Zgornja slika desno: Nagrajena devetošolka z Osnovne šole Poljane, Eva Krek

Zahvala gasilcem

V nedeljo, 11. maja, je pri udaru strele zagorel plinohram na naši domačiji na Planini. Iskrena hvala vsem gasilcem prostovoljnih gasilskih društev Dobrova, Polhov Gradec, Butajnova, Gorenja vas, Gasilski brigadi Ljubljana, predvsem pa pogumnim gasilcem Prostovoljnega gasilskega društva Lučine, ki ste s hitro in učinkovito akcijo pogasili požar in preprečili morebitno še večjo nesrečo.

Družina Prijatelj

Manca Demšar uspešna na koroškem klavirskem tekmovanju

Članica KUD Glasbene muze Manca Demšar iz Krnic pri Novakih je uspešno tekmovala na mednarodnem koroškem klavirskem tekmovanju, ki se je odvijalo med 21. in 23. majem v Radljah ob Dravi. Med svojimi vrstniki v 2. kategoriji je osvojila visoko bronasto priznanje, s čimer nedvomno izkazuje svoj talent ter trdo in vztrajno delo. Želimo ji še veliko uspehov in veselja z glasbo!

P. N.

Foto: iz arhiva družine Demšar

Manca med intenzivnimi pripravami na tekmovanje

Podoknica Nedeljskega za Alenko Močnik

Za lep večer so poskrbeli člani TD Žirovski Vrh s pesmijo, plesom folklorne skupine Zala ter odlomkom iz Cvetja v jeseni. Na sliki skupaj z Alenko Močnik in podokničarjem Francem Pestotnikom.

Turistično društvo (TD) Žirovski Vrh je v maju s podoknico Nedeljskega izkazalo čast članici Alenki Močnik, ki je pred leti prišla na domačijo Pr' Bukovc, ko je gospodarju umrla žena. Nesebično je poleg svojih dveh skrbela še za tri Bukovčeve majhne otroke. Pričela je tudi s peko kruha in peciva. Skupaj z Lojzetom sta na kmetiji uredila ličen prostor za različne skupine in dogodke, ki jih v njem prireja tudi naše turistično društvo. Dela na kmetiji ne zmanjka, a Alenka se tega ni ustrašila. Marljiva kot mravljica poskrbi za družino, živino in prodaja svoje izdelke na stojnici ob mlekomatu v Žireh.

Lucija Kavčič

Maraton Franja letos posvečen idejnemu očetu Zvonetu Zanoškarku

Udeleženci tako velikega kot malega Maratona Franja so del trase tako kot vsako leto prevozili skozi našo občino.

Od 6. do 8. junija je potekal že 33. Maraton Franja oziroma kot ga mnogi imenujejo največji praznik slovenskega kolesarstva. Ta je bil letos posvečen lani preminulemu Zvonetu Zanoškarku, enemu izmed treh idejnih očetov Maratona Franja in dolgoletnemu direktorju Kolesarskega društva Rog. V vseh treh tekmovalnih dneh se je tako zvrstilo več kot 7000 kolesarjev, saj so že v petek pripravili vožnjo na čas, v soboto pa sta potekala družinsko-šolski in otroški maraton. Največ, okrog 4500 kolesarjev pa je svojo vzdržljivost in pripravljenost postavilo na preizkušnjo v nedeljo na velikem maratonu, dolgem 156 kilometrov, in mali Franji, dolgi 97 kilometrov. Del trase obeh maratonov je speljane tudi po občini Gorenja vas - Poljane, tako da smo imeli občani ponovno možnost pozdraviti in bodriti kolesarje, kar smo v velikem številu tudi storili. Med kolesarji je bilo namreč precej sorodnikov ali znancev. Čestitke vsem udeležencem za prevožen maraton, ki je bil tokrat zaradi vročine še posebej težaven.

T. D.

PRIREDITVE
ob DNEVU DRŽAVNOSTI
v občini Gorenja vas - Poljane

GORENJA VAS
torek, 24. junija 2014
ob 19. uri sveta maša za domovino
ob 20. uri prireditve s kulturnim programom na Trgu Ivana Regna

NOVA OSELICA
torek, 24. junija 2014
ob 19.30 sveta maša za domovino
po maši prireditve s kulturnim in zabavnim programom

JAVORJE
torek, 24. junija 2014
ob 19. uri sveta maša za domovino
po maši krajši kulturni program

POLJANE
sreda, 25. junija 2014
ob 6. uri pohod izpred farne cerkve v Poljanah
k poljanskim podružnicam
ob 8. uri kolesarjenje iz centra Poljan do vseh
podružničnih cerkva poljanske fare

VLJUDNO VABLJENI!